Ф.В. САГУ

ПАХТА — ХАЛҚ БОЙЛИГИ

Уни йиғиб-териб олиш учун ҳамма куч ва воситалар сафарбар қилинсин!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 211 (1215)
24 ОКТЯБРЬ
ЖУМА
1958 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН

ПЛЕНУМ ОБЛАСТДА ПАХТА ТЕРИШ ВА ДАВЛАТГА ТОПШИРИШ СУРЪАТИНИ КЕСКИН КУЧАЙТИРИШ, ҲОСИЛНИ САҚЛАБ ҚОЛИШ УЧУН ҲАММА ЗАРУР ИШЧИ КУЧЛАРИ ВА МОДДИЙ-ТЕХНИКА РЕСУРСЛАРИ МАВЖУД ДЕБ ҲИСОБЛАЙДИ ВА КОММУНИСТЛАРНИ, КОМСОМОЛЛАРНИ ОБЛАСТНИНГ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИНИ ПАХТА ТЕРИМИДА БЕВОСИТА АКТИВ ИШТИРОК ЭТИБ, ЎЗБЕК ХАЛҚИНИНГ 3 МИЛЛИОН ТОННА «ОҚ ОЛТИН» УЧУН КУРАШИГА МУНОСИБ ҲИССА ҚЎШИШГА ЧАҚИРАДИ. БУ ЭСА ШОНЛИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯМИЗНИНГ XXI СЪЕЗДИГА АЖОЙИБ СОВҒА БЎЛАДИ.

(Ўзбекистон КП Тошкент область комитети V пленумининг қароридан).

Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1958 йил 22 октябрда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг V пленуми бўлиб ўтди. Пленум қуйидаги масалаларни муҳокама қилди:

1. СССР халқ хўжалигини 1959—1965 йилларда ривожлантиришнинг контроль рақамлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг доклади тезисларини муҳокама қилиш учун навбатдан ташқари Тошкент область X партия конференциясини чақириш тўғрисида.

2. Область колхоз ва совхозларида пахта териш ва тайёрлаш суръатини ошириш юзасидан шошилинч чоралар кўриш тўғрисида. Докладчи Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Н. Нуритдинов.**

Пленум кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилди.

Пленум Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Усмонов, Ўртасарой район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Акрамов, Мирзачўл район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Укубоев ва ТИИИМСХ директори ўртоқ Сукачнинг нотўғри ҳатти-ҳаракатлари тўғрисидаги масалани ҳам кўриб чиқди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг X пленуми қарорини ҳамда область партия комитети бюросининг барча ишчи кучлари ва моддий-техника ресурсларини пахта теримига сафарбар қилиш тўғрисидаги қарорларини бажармаганлиги учун, шаҳарликларнинг пахта теримига келиши муносабати билан колхозчилар ва совхоз ишчиларини иккинчи даражали ишларга жалб қилган шахсларга нисбатан чора кўрмаганлиги учун, пахта теримида иштирок этмаган кишиларни сводкага қўшиб кўрсатишдан иборат кўзбўямачилик ва алдамчилик фактларига муросасозлик билан қараганлиги учун область партия комитетининг пленуми Оққўрғон район партия комитетининг биринчи секретари Усмонов, Мирзачўл район партия комитетининг биринчи секретари Укубоев, Ўртасарой район партия комитетининг биринчи секретари Акрамов ўртоқларга қаттиқ виговор эълон қилди.

Пленум Усмонов, Укубоев ва Акрамов ўртоқларни огоҳлантирдики, улар пленум қарорларида кўрсатилган камчиликларни яқин кунларда бартараф қилмасалар, пахта тайёрлаш суръатини ошириш учун зарур чораларни кўрмасалар, уларнинг область партия комитети составида ва раҳбарлик ишида қолиш-қолмасликлари масаласи қўйилади.

Ўқув машғулотларининг тўхтатилишига қарамасдан студентлар, ўқитувчилар ва хизматчиларнинг анчагина қисми турли сабабларни рўкач қилиб шаҳарда қолишига йўл қўйган ва шу билан институт коллективини пахта теримига юборишга масъулиятсизлик билан қараганлиги учун пленум Тошкент қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва ирригация инженерлари институтининг директори, область партия комитетининг аъзоси ўртоқ Сукачга навид берди. Ўртоқ Сукач огоҳлантирилдики, агар у яқин кунлар ичида шаҳарда қолган ҳамма студентлар, ўқитувчилар ва хизматчиларни пахтага юбориш чораларини кўрмаса, уни ишончни оқламаганлиги учун область партия комитети составидан чиқариш масаласи қўйилади.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. К. Камолов** ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари ўртоқ **Г. А. Габриельянц** иштирок этди.

Навбатдан ташқари Тошкент область X партия конференциясини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети пленумининг қарори

Навбатдан ташқари Тошкент область X партия конференцияси 1958 йил 26 декабрда қуйидаги кун тартибида чақирилсин:

а) СССР халқ хўжалигини 1959—1965 йилларда ривожлантиришнинг контроль рақамлари тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Н. С. Хрушчев докладининг тезислари.

Ўзбекистон КП область комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Н. Нуритдинов** докладчи қилиб тасдиқлансин.

б) Ўзбекистон Коммунистик партиясининг навбатдан ташқари XIV съездига делегатлар сайлаш.

2. Навбатдан ташқари Тошкент область X партия конференциясига вакиллар сайлаш нормаси қуйидагича белгилансин: КПССнинг ҳар 70 аъзосидан ҳал қилувчи овоз билан бир делегат ва КПСС аъзолигига ҳар 70 кандидатдан маслаҳат овози билан бир делегат.

Область районларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида 1958 йил 23 октябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш	Районлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш
Боёвут	46,77	1,43	Ўртасарой	36,75	1,85
Бўстонлиқ	46,25	2,40	Ўрта Чирчиқ	36,40	1,63
Бекобод	44,54	1,30	Чиноз	36,33	1,68
Бўка	43,61	1,71	Юқори Чирчиқ	35,47	1,97
Пискент	42,03	1,39	Сирдарё	34,90	1,70
Қуйи Чирчиқ	41,82	2,16	Октябрь	34,53	1,48
Верхне-волинск	41,56	1,74	Оржоникидзе	34,08	1,40
Оққўрғон	40,80	1,59	Янгийўл	31,61	1,45
Гулистон	39,96	1,35	Оҳангарон	18,92	0,96
Мирзачўл	38,53	1,48	Калинин	17,26	1,19

Область колхоз ва совхозларида пахта териш ва тайёрлаш суръатини ошириш юзасидан шошилинч чоралар кўриш тўғрисида

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети V пленумининг қарори

Тошкент область партия комитетининг пленуми Ўзбекистон КП область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ С. Н. Нуритдиновнинг «Область колхоз ва совхозларида пахта териш ва тайёрлаш суръатини ошириш юзасидан шошилинч чоралар кўриш тўғрисида»ги докладини тинглаб ва муҳокама қилиб шу нарсани қайд қиладики, область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг ғоят катта ёрдами ва ғамхўрлигига таяниб, шаҳар меҳнаткашлари ва айниқса Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг актив қўллаб-қувватлаш ва ёрдамида пахтакорлар бутуниттифоқ кенгаши таклифларини амалга ошириш соҳасида катта ишлар қилдилар. Шу йилнинг оғир об-ҳаво шароитига қарамай давлат планинигина эмас, балки социалистик мажбуриятни ҳам бажариш имкониятини берадиган ҳосил етиштирдилар.

Шу билан бирга, область партия комитетининг пленуми Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленумининг областнинг кўпчилик колхоз ва совхозларида пахта териш ва тайёрлаш жуда паст суръатлар билан бормоқда, деган кўрсатмасини мутлақо тўғри деб ҳисоблайди. 22 октябргача областда 171 минг тонна ёки давлат планининг 37.64 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Бу эса ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 45 минг тонна ёки 10 процент камдир.

Янгийўл, Ўртасарой, Ўрта Чирчиқ, Сирдарё, Мирзачўл, Оржоникидзе, Юқори Чирчиқ, Октябрь, Чиноз, Оққўрғон, Калинин, Оҳангарон районларида ҳамда «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Малик», «Оққўрғон», Бушуев номли, «Чаноқ», «Гулистон», Киров номли ва бошқа совхозларда пахта териш ва давлатга топшириш айниқса ёмон ташкил қилинган.

Область партия комитетининг пленуми ҳисоблайдики, пахта териш ва тайёрлаш суръатининг пастлигига даставвал шу нарса сабаб бўлмоқдаки, область партия комитетининг бюроси, область ижроия комитети, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш органлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотлари теримни қисқа муддат ичида нобуд қилмасдан териб олиш учун ҳамма меҳнат ва моддий-техника ресурсларини сафарбар қилиш соҳасида етарли иш қилмадилар.

Область партия комитетининг бюроси ва область ижроия комитети, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг айби билан Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленумининг бевосита пахта теримига камида 200 минг кишини жалб қилиш тўғрисидаги қарорининг бажарилиши таъминланмади. Ваҳоланки бу тадбир пахта териш ва тайёрлаш суръатини тезлаштиришнинг асосий шартидир. Машина билан пахта теришга ҳали ҳам етарли баҳо берилмаётир. Пахта териш машиналаридан кенг фойдаланиш учун ҳамма шароитлар бўлган ҳозирги пайтда бу кайфиятта айниқса йўл қўйиб бўлмайди.

Бир қанча районларда ва колхоз ҳамда совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларида, айрим раҳбар кадрлар ўртасида давлат ва партия интизоми жуда бўшашиб кетган, бепарволик, хотиржамлик, кўзбўямачилик ва алдамчилик фактлари учрамоқда. Бу фактлар шунда ифода бўлмоқдаки, колхозчилар ва совхоз ишчиларининг бевосита пахта теримида иштироки тўғрисида бериладиган сводкаларда айрим колхоз раислари ва совхоз директорлари ҳақиқий аҳволни бўяб кўрсатиш учун теримчилар сонини атайин ошириб ёзмоқдалар.

Айрим қишлоқ район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг бепарволик қилганликлари натижасида, кейинги кунларда шаҳарликларнинг пахта теримига келиши муносабати билан бир қанча хўжаликларнинг раҳбарлари пахта теримидаги колхозчилар ва совхоз ишчилари сонини камайтириб, уларни бошқа иккинчи даражали ишга жалб қилиш йўлини тутмоқдалар.

Пленум, теримчилар меҳнат унумдорлигининг жуда пастлигига хотима бериш керак, деб ҳисоблайди. Область бўйича ҳар бир теримчи кунига ўрта ҳисобда кўпи билан 35-40 килограммдан пахта термоқда. Бунга асосий сабаб шуки, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари, колхоз раислари, совхоз директорлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари меҳнатни ташкил қилиш масалалари билан чинакамига шуғулланмаётирлар.

Кўпчилик хўжаликларда соатлик график бўйича пахта териш шу вақтгача суст жорий қилинмоқда, теримчилардан пахтани 3-4 марта қабул қилиб олиш йўлга қўйилмаган, терилган пахта фақат куннинг охирида қабул қилиб олинмоқда. Далачилик бригадалари бошлиқларининг роли ва масъулияти пасайтириб юборилган. Бригадирларнинг кўплари пахта теримида бевосита иштирок этиш уёқда турсин, ҳатто теримчилар меҳнатини ташкил қилмаётирлар, фақат хирмонда туриб пахтани тайёрлаш пунктига жўнатиб туриш билангина чекланмоқдалар.

Қишлоқлардаги кўпгина бошланғич партия ташкилотлари барча коммунистлар ва комсомолларнинг бевосита пахта теримида иштирок этишини таъминламадилар, уларнинг меҳнатда авангард бўлишларига эришмадилар.

Пленум шу нарсани йўл қўйиб бўлмайдиган бир факт деб ҳисоблайдики, колхоз ва совхозларда ўтган йилнинг сабоқларига қарамасдан пахтани сортларга ажратиб териш учун қатъий кураш олиб борилмаётир, бу эса пахтанинг сифатига ва сортига жиддий таъсир кўрсатмоқда, терим вақтида ва пахта ташиш вақтида кўплаб нобудгарчиликка йўл қўйилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва область партия комитети қайта-қайта кўрсатма берганлигига қарамасдан ҳозиргача ҳам ҳамма колхоз ва совхозларда теримчилар учун нормал ишлаб чиқариш ва маданий-маиший шароитлар яратилган деб бўлмайди, уларга савдо ва медицина хизмати кўрсатиш қониқарсиз ташкил этилган.

Тошкент ва областдаги бошқа шаҳарлар ҳамда ишчи посёлкалари меҳнаткашларининг пахтакорларга кўрсатаётган катта ёрдамини таъкидлаш билан бир вақтда, пленум шу нарсани мутлақо йўл қўйиб бўлмайдиган факт деб ҳисоблайдики, бир қанча олий ва махсус ўрта ўқув юртлари студентлари ва ўқитувчиларининг бир қисми, ўқув машғулотларининг тўхтатилганига қарамасдан, шу вақтгача пахта теримида иштирок этмаётирлар.

Кўпчилик қишлоқ партия ташкилотлари олиб бораётган партиявий-сиёсий ишлар савиясининг пастлигини пленум жиддий камчиликлардан бири деб ҳисоблайди.

Социалистик мусобақа ҳали ҳам қониқарсиз ташкил қилинган, кўп минг килограммчилар ҳаракати кенг тус олмаган. Илғор тажрибани пропаганда қилиш ва энг яхши теримчилар ҳамда механик-ҳайдовчиларнинг иш тажрибаларини оммалаштириш яхши йўлга қўйилмаган.

Пленум шу нарсани таъкидлаб кўрсатадики, ҳозир пахта териш ва давлатга топшириш соҳасида жиддий аҳвол юз берган ва об-ҳавонинг ёмонлашиши яқинлашаётган бир пайтда ҳамма кучлар қишлоқ ва шаҳарлардаги меҳнат ва моддий-техника ресурслари ҳосилни сақлаб қолишга, давлат плани ва социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилиши учун курашга сафарбар этилиши лозим.

Ўзбекистон КП область комитетининг пленуми **қарор қилади:**

1. Область партия, совет, қишлоқ хўжалик ташкилотлари ва тайёрлаш органларининг пахта териш ва тайёрлашни ташкил қилиш соҳасидаги ишлари қониқарсиз деб топилсин.

2. Область партия комитети бюроси, область ижроия комитети, Халқ хўжалик кенгаши, область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва совхозлар тресты, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари зиммасига пахта тайёрлашни ташкил қилишдаги жиддий камчиликларни дарҳол бартараф қилиш, ҳамма ҳосилни нобуд қилмасдан териб олишни таъминлаш учун ҳамда Ватанга камида 500 минг тонна пахта етказиб беришдан иборат социалистик мажбуриятнинг сўзсиз бажарилиши учун ҳамма чораларни кўриш вазифаси юклатилсин.

Ишни шундай ташкил қилиш кераки, Улуғ Октябрь 41 йиллиги кунигача областда умуман камида 350 минг тонна, шундан 185 минг тонна пахтани 21 октябрдан 7 ноябргача тайёрлаш таъминлансин. Шу жумладан районлар қуйидаги миқдорда пахта топширсинлар:

Оққўрғон	— 15600 тонна	Мирзачўл	— 11500 тонна
Оҳангарон	— 600 тонна	Қуйи Чирчиқ	— 3900 тонна
Боёвут	— 17000 тонна	Октябрь	— 9200 тонна
Бекобод	— 16100 тонна	Оржоникидзе	— 9100 тонна
Бўстонлиқ	— 680 тонна	Пискент	— 7500 тонна
Бўка	— 10800 тонна	Ўрта Чирчиқ	— 10500 тонна
Верхне-волинск	— 9400 тонна	Сирдарё	— 16600 тонна
Юқори Чирчиқ	— 4000 тонна	Ўртасарой	— 8450 тонна
Гулистон	— 8700 тонна	Чиноз	— 7670 тонна
Калинин	— 1500 тонна	Янгийўл	— 16200 тонна

3. Область партия комитетининг бюроси ва область ижроия комитети, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхоз раҳбарларига 3 кун муддат ичида бевосита пахта теримига меҳнатга яроқли колхозчилар, совхоз ишчилари, қишлоқ аҳолисининг камида 85-90 процентини жалб қилиш вазифаси топширилсин, токи пахта теримида камида 120 минг қишлоқ меҳнаткашлари, шу жумладан районларда қуйидаги миқдорда теримчи иштирок этсин:

Оққўрғон	— 8400 киши	Қуйи Чирчиқ	— 3000 киши
Оҳангарон	— 900 киши	Октябрь	— 6000 киши
Боёвут	— 10.000 киши	Оржоникидзе	— 7200 киши
Бекобод	— 10.000 киши	Пискент	— 6300 киши
Бўка	— 7000 киши	Ўрта Чирчиқ	— 7100 киши
Верхне-волинск	— 5000 киши	Сирдарё	— 8200 киши
Юқори Чирчиқ	— 4000 киши	Ўртасарой	— 5300 киши
Гулистон	— 5600 киши	Чиноз	— 5500 киши
Калинин	— 1000 киши	Янгийўл	— 10.000 киши
Мирзачўл	— 7500 киши	Бўстонлик	— 2000 киши

4. Шаҳарлар ва пахта экмайдиган районларнинг партия ва совет ташкилотлари томонидан тушган таклиф, яъни шаҳарликлар ва қишлоқ меҳнаткашларини пахта теримига қўшимча тарзда жалб қилиб, уларнинг умумий сонини қуйидаги миқдорга етказиш ҳақидаги таклиф маъқуллансин:

Тошкент шаҳри бўйича	50.000 кишигача
Янгийўл шаҳри бўйича	3000 кишигача
Чирчиқ шаҳри бўйича	3000 кишигача
Бекобод шаҳри бўйича	2000 кишигача
Оҳангарон шаҳри бўйича	1000 кишигача
Олмалиқ шаҳри бўйича	1000 кишигача
Янгиер шаҳри бўйича	500 кишигача
Тошкент қишлоқ райони бўйича	2000 кишигача
Калинин райони бўйича	2000 кишигача
Қорасув райони бўйича	2000 кишигача
Паркент райони бўйича	1500 кишигача
Ховос райони бўйича	1000 кишигача
Оҳангарон райони бўйича	500 кишигача
Бўстонлиқ райони бўйича	1000 кишигача
Халқ хўжалик кенгаши боғ совхозлари системаси бўйича	3000 кишигача

5. Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари раҳбарлари ва партия ташкилотларига шаҳарда қолган барча студентлар, ўқувчилар, ўқитувчилар ва хизматчиларни теримга чиқишларини уч кун ичида таъминлаш топширилсин.

Пахта теримига чиққан ўқувчи ёшлар, фабрика-завод ва бошқа ташкилотлар коллективларига олий ўқув юртлари, техникумлар, мактаблар, корхона ва муассасалар раҳбарларининг ўзлари бошчилик қилиши мажбурий деб ҳисоблансин.

6. Пленум район партия ва комсомол комитетлари, бошланғич партия ва комсомол ташкилотлари зиммасига мумкин қадар кўпроқ коммунист ва комсомолларни бевосита пахта теримига жалб қилиб, уларнинг терим кампаниясида авангардлик ролини ошириш юклатилсин.

7. Қишлоқлардаги район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарлари зиммасига ҳосилни сақлаб қолиш учун ёрдамга келган шаҳарликларга алоҳида ғамхўрлик қилиш, уларга зарур маданий-маиший ва ишлаб чиқариш шароити яратиб бериш, уларнинг иш ҳақларини ўз вақтида тўлашни таъминлаш вазифаси юклатилсин.

8. Район партия комитетлари ва район ижроия комитетларидан теримчилар ишини тўғри ташкил қилишни таъминлаш, бу ишда бригадирлар масъулиятини ошириш, теримни бригада-бригада ва группа бўлиб териш методини кенг қўллаш талаб қилинсин, бу ишга далачилик бригадалари бошлиқлари, шаҳарли теримчиларнинг раҳбарлари бошчилик қилсинлар. Уларнинг меҳнатни ташкил этиш, терилаётган пахтанинг сифатига эътибор бериш, нобудгарчиликка йўл қўймасликдаги масъулияти оширилсин. Соатлик график асосида теришни ташкил этиш, пахтани терилаётган жойнинг ўзида 3-4 марта қабул қилиб олиш кенг жорий этилсин.

9. Пленум район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари зиммасига колхоз ва совхозларда партиявий-сиёсий ишларни яхшилаш, ҳар бир теримчининг мавсумда 5-10-15 минг килограмм пахта териши учун КПСС XXI съезди ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 41 йиллиги шарафига мусобақани янада кенг авж олдириш, мусобақадошларга ўз мажбуриятларини бажаришлари учун ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш, бунинг учун моддий жиҳатдан рағбатлантириш усулидан фойдаланиш вазифаси юклатилсин.

10. Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, совхозлар тресты, район партия комитетлари, район ижроия комитетларига, колхоз, совхоз, МТС ва РТС раҳбарларига қуйидаги вазифалар юклатилсин:

а) икки-уч кун ичида ҳамма пахта териш машиналарини ишга тушириб, уларнинг юқори унум билан ишлашига эришиш;

б) 1 ноябргача барча кўрак териш ва кўрак чувиш машиналари ремонтини тугаллаш, токи муддат етганида ҳамма техникадан кўрак теришда ва чувишда фойдаланиш мумкин бўлсин;

в) колхоз ва совхозлардаги сушилкаларни кечи билан 25 октябргача тахт қилиб қўйиш ва уларни зарур ёқилғи билан таъминлаш;

11. Пленум баъзан, ҳеч керак бўлмаганида район, колхоз ва совхоз активининг кўпгина ходимлари колхоз, совхоз, бригада ва бўлимларга юборилишидан иборат практикани мутлақо нотўғрилигини кўрсатиб, активлар орасидан колхоз, совхоз, бригада ва бўлимларга жуда зарур ҳоллардагина ташкилотчи юбориш керак, қолган барча ҳолларда эса, айниқса ҳозир вужудга келган оғир вазиятда уларни бевосита пахта теримига жалб қилиш керак, деб ҳисоблайди.

Пленум областда пахта териш ва давлатга топшириш суръатини кескин кучайтириш, ҳосилни сақлаб қолиш учун ҳамма зарур ишчи кучлари ва моддий-техника ресурслари мавжуд деб ҳисоблайди ва коммунистларни, комсомолларни областнинг барча меҳнаткашларини пахта теримида бевосита актив иштирок этиб, ўзбек халқининг 3 миллион тонна «оқ олтин» учун курашига муносиб ҳисса қўшишга чақиради. Бу эса шонли Коммунистик партиямизнинг XXI съездига ажойиб совға бўлади.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ЁЗУВЧИЛАРИ ТОШКЕНТ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ШАРАФИГА КАТТА КРЕМЛЬ САРОЙИДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари Тошкент конференциясининг қатнашчилари шарафига 22 октябрь кечқурун Катта Кремль саройида қабул маросими ўтказди.

Меҳмонларни А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Муҳитдинов, М. А. Суслов, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрушчев, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, Д. С. Коротченко, Я. Э. Калнберзин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин ўртоқлар кутиб олдилар.

Ғоят самимий, дўстона вазиятда ўтган қабул маросими вақтида Хитой Халқ Республикаси, Ҳиндистон, Бирлашган Араб Республикаси ва бошқа мамлакатларнинг ёзувчилари сўзладилар.

Пировардида СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев ҳозир бўлганларга қарата нутқ сўзлади. Залдагилар уни қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар. (ТАСС).

МОСКВАДА ҚИРҒИЗ САНЪАТИ ВА АДАБИЁТИ ДЕКАДАСИ

Қирғиз санъати ва адабиётининг Москвадаги декадаси поёнига яқинлашмоқда. 22 октябрда қирғиз опера ва балет театри П. Чайковскийнинг «Опричник» операсини учинчи марта кўрсатди. Қирғиз драма театри ўша куни хитой драматурги Цао Юйнинг «Тўфон» пьесасини қўйди. Крупская номидаги рус драма театрида москваликлар Р. Шукурбековнинг «Водийда нур» номли лирик комедиясини томоша қилдилар.

Ижодий дискуссиялар натижалари якунланмоқда, пойтахтга олиб келинган асарларни дўстона муҳокама қилиш тугалланмоқда. Ёзувчилар союзида Қирғизистонда яшовчи рус ёзувчиларининг асарлари муҳокама қилинди. СССР Фанлар академиясининг Жаҳон адабиёти институтида танқидчиларнинг ишига бағишланган учрашув ўтказилди. (ТАСС).

СОВЕТ МУЗИКАЧИЛАРИНИНГ ЗЎР МУВАФФАҚИЯТИ

Ижрочи музикачиларнинг Женевада ўтказилган халқаро конкурсида қатнашган совет музикачилари Москвага қайтиб келдилар.

СССР Маданият министрлигида хабар қилдиларки, бу йил конкурс музикачиларнинг алоҳида эътиборини жалб этди. Унда жаҳондаги 36 мамлакатдан 342 ижрочи, шу жумладан Франциядан 87, АҚШ дан 39, Италиядан 22, Англиядан 18 киши қатнашди. Конкурс қатнашчилари орасида Совет Иттифоқидан 7 киши бор эди.

Совет музикачиларидан биринчи мукофотни тромбончи В. Баташев, иккинчи мукофотни ашулачи Н. Исакова олди.

Совет делегацияси деярлик ҳамма музикачилари конкурс лауреати бўлиб қолган бирдан-бир делегациядир. (ТАСС).

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1958 ЙИЛ 23 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Совхозлар	Мавсум бошидан бери	Бир кунлик ўсиш
6-«Кўкорол»	80,00	2,45
«Социализм»	55,22	1,89
«Мирзачўл»	52,82	1,81
«Фарҳод»	50,00	1,54
1-«Далварзин»	47,63	1,64
«Пискент»	46,42	1,46
2-«Далварзин»	45,17	1,35
«Дружба»	44,09	0,65
1-«Боёвут»	43,56	1,43
3-«Боёвут»	41,91	1,77
«Гулистон»	40,94	1,83
4-«Боёвут»	40,34	1,24
«Чаноқ»	40,17	1,30
Киров номли	40,07	1,84
«Оққўрғон»	39,80	1,91
«УзССР беш йиллиги»	34,91	1,90
«Малик»	27,12	1,93
Бушуев номли	26,53	1,33
Тошкент наслчилик совхози	24,71	1,96
1-«Оҳангарон»	22,00	1,33
2-«Оҳангарон»	14,36	0,24

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Тошкент область партия комитетининг навбатдаги V пленуми бўлиб ўтди. Пленумда район ва шаҳар партия комитетларининг бюро аъзолари, колхоз, совхоз, РТС ва МТС, район қишлоқ хўжалик инспекцияларининг раҳбарлари ва партия ташкилотларининг секретарлари ҳам иштирок этди.

Пленум 1958 йил 26 декабрда навбатдан ташқари область X партия конференциясини чақиришга қарор қилди ва конференциянинг кун тартибини тасдиқлади.

Область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. Н. Нуритдинов** «Область колхоз ва совхозларида пахта териш ва тайёрлаш суръатларини ошириш юзасидан шошилинч чоралар кўриш тўғрисида» доклад қилди.

Областда пахта териш ва тайёрлаш соҳасида вужудга келган оғир ва мураккаб аҳвол муносабати билан, деди докладчи, область партия комитетининг бюроси шу масалани область партия комитети пленуми муҳокамасига қўйишни зарур деб топди. Бизнинг вазифамиз мавжуд аҳволни муҳокама қилишдан, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X пленуми қарорларининг қандай бажарилаётганлигини текширишдан, етиштирилган ҳосилни сақлаб қолишни, давлат планини ва социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажаришни таъминлайдиган амалий тадбирлар белгилаб олишдан иборатдир.

Область колхоз ва совхозлари 22 октябргача давлатга 170,9 минг тонна ёки йиллик планнинг 37,6 проценти миқдорида пахта топширдилар. Бу эса Тошкент области учун ноқулай бўлган ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 45 минг тонна ёки 10 процент кам демакдир.

Янгийўл, Ўртасарой, Ўрта Чирчиқ, Сирдарё, Мирзачўл, Орджоникидзе, Юқори Чирчиқ, Октябрь, Чиноз, Оққўрғон, Калинин ва Оҳангарон районларида ҳамда «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», «Малик», «Оққўрғон», Бушуев номли, «Чаноқ», «Гулистон», Киров номли ва бошқа совхозларда пахта териш ва уни давлатга топшириш ишлари айниқса ёмон ташкил этилган.

Бундай оғир аҳволнинг юз беришига нималар сабаб бўлди?

Асосан икки нарса сабаб бўлди.

Биринчидан, ғўза ривожланишдан 25-30 кун орқада қолди, иккинчидан, кўпчилик хўжаликларда пахта териш ва тайёрлашни ташкил қилиш ҳозирги шароит талабларига сира жавоб бермайди.

Ўртоқ Нуритдинов айтдики, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, область қишлоқ хўжалигининг барча меҳнаткашлари шаҳарларнинг, айниқса Тошкент шаҳрининг меҳнаткашлари кўрсатган фаол ёрдам туфайли социалистик мажбуриятни бажариш имконини берадиган ҳосил тўплашни таъминладилар. Бироқ, терим кеч бошланди. Сентябрь ойида планнинг фақат 11 проценти миқдорида пахта тайёрланди. Октябрь ойида ҳам кўпчилик хўжаликларда терим қониқарсиз ташкил қилинди.

Докладчи айтдики, ҳали ҳам ҳамма кишилар ва моддий-техника ресурслари тўла ишга солинмаган. Кўпгина партия, комсомол, совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик, тайёрлаш органлари ва бошқа ташкилотлар ҳамма куч ва воситаларни асосий сиёсий ва хўжалик вазифани — қийинчиликларни енгиб пахта териш ва тайёрлаш суръатини кескин даражада оширишдан иборат вазифани бажаришга сафарбар этишда юксак уюшқоқлик, чаққонлик ва оперативлик кўрсатмадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг X пленуми бу йилнинг шароитини ҳисобга олиб, область партия ташкилоти олдига Улуғ Октябрь 41 йиллиги кунигача камида 350 минг тонна пахта териб давлатга топшириш вазифасини қўйган эди.

Бу вазифани муваффақиятли бажариш учун 21 октябргача камида 205 минг тонна пахта тайёрлаш керак эди. Бироқ юқорида кўрсатилган сабабларга кўра 21 октябргача фақат 163,6 минг тонна пахта тайёрланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленумининг топшириғини бажариш учун пахта теримига камида 200 минг кишини жалб қилиш, теримчиларнинг юксак унум билан ишлашларини таъминлаш, улар учун қулай маданий-маиший ва ишлаб чиқариш шароитлари яратиб бериш керак эди. Бундан ташқари далага 1400 пахта териш машинасини олиб чиқиб, улар учун кенг йўл очиб бериш керак эди.

Амалда нима бўлди?

Октябрнинг иккинчи ўн кунлигида пахта теримида ҳар куни ўрта ҳисобда 170 минг киши, сўнгги кунларда 176 минг киши ишлади. Демак, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети X пленумининг бу топшириғи ҳам бажарилмади.

Докладчи далаларда етарли миқдорда теримчилар ишлаши учун қатъий чоралар кўрмаган Мирзачўл, Ўртасарой, Оққўрғон ва бошқа бир қанча районларнинг раҳбарларини танқид қилди.

Сўнгги кунларда, деди ўртоқ Нуритдинов, шаҳарликларнинг пахта теримига чиқиши муносабати билан Бекобод, Верхне-волинск, Сирдарё, Мирзачўл, Оққўрғон, Гулистон, Чиноз, Октябрь районларида далада ишлайдиган колхозчилар ва совхоз ишчиларининг сони камайиб кетди. Бу зарарли тенденцияга қарши кескин кураш олиб бориш керак.

Докладчи Гулистон районидаги Ленин номли колхоз аъзоларини ва 1-«Боёвут» совхози ишчиларини, шунингдек бир қанча хўжаликларнинг ходимларини теримга жалб қилиш ишига масъулиятсизлик билан қараган раҳбарларнинг фаолиятини таҳлил қилиб берди.

Шу оғир кунларда ишга яроқли колхозчилар, совхоз ишчилари ва қишлоқ жойларда яшайдиган бошқа аҳолини иккинчи даражали ишларга жалб қилиш мутлақо мумкин эмас. Ҳақиқий аҳволни бўяб кўрсатиш, бевосита теримда қатнашаётган кишилар миқдорини ошириб кўрсатиш мақсадида кўзбўямачилик қилишга ҳар қандай уринишлар жиноятдир.

Ўртоқ Нуритдинов кўзбўямачилик қилган Оққўрғон, Ўртасарой, Гулистон ва бошқа районлардаги бир қанча колхозларнинг раҳбарларини ва партия ташкилоти секретарларини танқид қилди. Масалан, Ўртасарой районида алдамчилик ва кўзбўямачилик шу даражага етганки, сводка маълумотлари ҳақиқий аҳволга тўғри келадиган колхоз ёки бригадани топиш қийин бўлиб қолган. Шу нарса қизиқки, бу ҳол район партия комитетининг секретари ўртоқ Акрамов ва район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Малалиевни ташвишлантирмаётир. Ваҳоланки, Ўртасарой райони пахта тайёрлаш юзасидан жуда орқада қолмоқда. Бу районда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 15 процент кам пахта тайёрланган.

Чиноз, Октябрь ва бошқа бир қанча районларда ҳам аҳвол шундай. Энг йирик пахтакор районлардан бири бўлган Оққўрғон районининг колхоз ва совхозларида аҳвол бундан ҳам ёмон. «Октябрь 40 йиллиги» колхозида (раиси ўртоқ Акулов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Чиннибеков) сводкага қараганда пахта теримида бевосита 438 киши ишламоқда, амалда эса 273 киши далага чиқмоқда. Қолган колхозчилар теримга алоқаси бўлмаган иккинчи даражали ишлар билан машғулдирлар. Ваҳоланки бу колхозда район партия комитетининг иккинчи секретари ўртоқ Яригин узоқ вақтдан бери вакил бўлиб турибди.

Шу райондаги Ворошилов номли колхозда раҳбарларнинг ўзлари — правление раиси ўртоқ Отабев ва партия ташкилотининг секретари ўртоқ Норбоев алдамчилик ва кўзбўямачилик қилмоқдалар. Масалан, 17 октябрда теримда 366 колхозчи ишлаган, колхоз правлениеси эса 438 киши ишлади деб маълумот берган. 18 октябрда бригадирларнинг маълумотига қараганда 363 киши пахта терган, колхоз умумий сводкасида 500 киши қатнашди деб кўрсатилган. 19 октябрда сводкада 502 киши кўрсатилгани ҳолда, 386 киши пахта терган. Булар ва булар сингари айрим ўртоқлар кимни алдайдилар? Улар партияни, давлатни алдамоқдалар, ўзларининг партияга муносиб бўлмаган ҳаракатлари билан кадрларни бузмоқдалар ва ҳосилни хавф остида қолдирмоқдалар. Район партия комитетининг вакили, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Иброҳимов терим бошланганидан бери шу ерда деярлик қимирламасдан турган бўлса ҳам бу колхозда ана шундай аҳволнинг юз бериши кишини ажаблантиради.

Бу йилнинг оғир шароитида, деди ўртоқ Нуритдинов, пахта териш ва тайёрлаш областнинг барча раҳбар кадрлари учун жиддий синовдир. Терим ва тайёрлаш суръатини ошириш, етиштирилган ҳосилни сақлаб қолиш бизнинг ўзимизга, уюшқоқлигимизга, кишилар билан чинакамига ишлай олиш маҳоратимизга боғлиқ. Сиёсий ва ташкилий ишлар яхши йўлга қўйилса, ишонч билан айтиш мумкинки, барча колхозчилар, совхозларнинг барча ишчилари, қишлоқлардаги бутун аҳоли далага чиқади ва ҳосилнинг нобуд бўлишига йўл қўймайди.

Докладчи Тошкент ва бошқа шаҳарлардаги ўқув юртлари, муассасалар ва корхоналарнинг коллективлари ҳамда посёлка ишчилари пахтакорларга катта ёрдам бераётганлигини таъкидлаб, шу билан бирга айтдики, Ўрта Осиё Давлат университети, қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва ирригация инженерлари институти ҳамда айрим бошқа олий ўқув юртлари ва техникумларнинг кўпгина студентлари ва ўқитувчилари шу вақтгача пахта теримига чиққанлари йўқ. Барча студентлар, ўқитувчилар ва хизмат кўрсатувчи ходимларнинг пахта теримига чиқиши учун яқин кунлар ичида чора кўриш зарур.

Шаҳар меҳнаткашлари ва посёлка ишчиларининг ёрдами бу йил ҳар қачонгидан ҳам муҳим аҳамиятга эга. Колхоз ва совхозларга чиққан кўпчилик шаҳарликлар ҳалол ва уюшқоқлик билан меҳнат қилмоқдалар. Бироқ шаҳар партия ташкилотларининг ўз қарорларини бажармаганликларини айтиб ўтиш керак. Шаҳар ва ишчи посёлкаларидан яна 25 мингдан кўпроқ киши, шу жумладан Тошкентдан 20 минг киши ҳали пахта теримига чиққани йўқ.

Шаҳарликларнинг пахтага чиқиши Тошкент шаҳрининг Марказий, Куйбишев ва Ленин районларида, Оҳангарон, Олмалиқ ва Янгиер шаҳарларида айниқса ёмон ташкил қилинган.

Докладчи ишонч билдириб айтдики, Тошкент ва бошқа шаҳарларнинг, областдаги пахта экмайдиган районларнинг партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари ўзлари учун тегишли хулоса чиқариб оладилар ва меҳнаткашларни теримга сафарбар қилиш ҳақидаги ўз қарорларини яқин кунларда бажарадилар.

Ҳамма ҳосилни териб олиш, 7 ноябргача 350 минг тонна пахта топшириш, 1 декабргача эса давлат планини бажариш учун биз колхозчилар ва совхоз ишчиларининг 85—90 процентини, қишлоқдаги ҳамма меҳнатга ярокли кишиларни, шунингдек кўпгина шаҳарликларни пахта теримига жалб қилишимиз лозим. Шундагина биз планни ва партиямиз XXI съезди шарафига олган социалистик мажбуриятни бажарамиз.

Теримчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш жуда катта аҳамиятга эга. Сўнгги кунларда кўсаклар тез очилаётганига қарамасдан, меҳнат унумдорлиги пастлигича қолмоқда ва областда ҳар бир теримчи ўрта ҳисобда кўпи билан 36 килограммдан пахта термоқда. Бекобод, Юқори Чирчиқ, Октябрь, Ўрта Чирчиқ, Ўртасарой ва Янгийўл районларида меҳнат унумдорлиги айниқса паст.

Кўпгина ўртоқлар бунга кўсаклар етарли даражада очилмаётганлигини сабаб қилиб кўрсатишга уринадилар. Бу важлар мутлақо ўринсиздир: шу районларда теримчининг меҳнат унумдорлиги райондаги ўрта даражадан икки-уч баравар юқори бўлган хўжаликлар борку, ахир.

Гап шундаки, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, уларнинг партия ташкилотлари, шунингдек кўпгина район партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари теримчиларнинг меҳнат унумдорлигини оширишга етарли эътибор бермаётирлар. Меҳнатни ташкил қилишнинг прогрессив формаси — соатлик график бўйича териш ҳамма колхоз ва совхозларда ҳам қўлланилаётир, деб бўлмайди.

Докладчи, шу нарсага эътиборни жалб қиладики, пахта нобудгарчилиги ҳали ҳам кўп, далада ишлаётганларга зарур маданий-маиший шароитлар яратилмаган, колхозчиларга аванс бериш тартиби қўпол равишда бузилмоқда. Ўртоқ Нуритдинов бунинг учун Гулистон, Орджоникидзе, Бўка ва бошқа айрим районларнинг раҳбарларини танқид қилади.

Меҳнат унумдорлигини оширишда, деди докладчи, моддий жиҳатдан рағбатлантириш, шунингдек энг яхши теримчилар ва пахта териш машиналарининг ҳайдовчиларини мукофотлаш ғоят катта аҳамиятга эгадир.

Меҳнат унумдорлигини кескин даражада ошириш учун ҳамма жойда пахтани майда группалар билан эмас, балки катта группалар билан, яъни бригада усулида теришни ташкил қилиш лозим. Теримчиларга далачилик бригадаларининг раҳбарлари бошчилик қилишлари керак, бригада хирмонларида пахтани қуритиш ва уни жўнатиш ишларини тажрибакор колхозчилар ва совхоз ишчиларининг ўзлари эплай оладилар. Ҳамма жойда дарҳол терилган пахтани бевосита пахта терилган жойнинг ўзида соатлик график бўйича қабул қилиб олишга ўтиш керак. Далалардаги ана шундай қабул пунктларини тарози ва бошқа инвентарлар билан таъминлаш зарур.

Ҳар бир колхоз ва совхознинг раҳбари далада ишлаётганларнинг ҳаммаси дала шийпонида иссиқ овқат билан таъминланиши, уларнинг яхши дам олиши, колхозчи оналарнинг унумли ишлашини таъминлаш мақсадида уларнинг болалари яслиларда бўлиши учун ҳамма зарур чораларни кўриши керак.

Бу тадбирларнинг ҳаммаси амалга оширилса, деди докладчи, теримчиларнинг меҳнат унумдорлиги кескин даражада ошади.

Докладчи, кўпгина хўжаликларнинг ҳосилни машинада муваффақиятли тераётганликларини кўрсатиб, шу билан бир вақтда кўпгина майдонларда ҳосилни машинада биринчи териш анча орқага сурилганлигини таъкидлаб ўтди. Биринчи ва айниқса иккинчи теримни ўтказишда машиналардан максимал даражада фойдаланиш учун ҳамма чораларни кўриш зарур.

Сўнгги кунларда совуқ тушганлиги муносабати билан кўпгина майдонларда ғўза барги тўкилди, очилган кўсаклар эса пахта териш агрегатининг муваффақиятли ишлаши учун етарлидир. Вазифа — мавжуд ҳамма машиналарни ишга солишдан иборат.

Сўнгра ўртоқ Нуритдинов пахта тайёрлашни ташкил қилишдаги жиддий камчиликлар ҳақида гапирди. Кўпгина хўжаликлар тайёрлаш пунктларига жуда ифлосланган ва жуда нам пахтани топширмоқдалар. Кўпгина колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари ва бригадирлари теримчилар иши устидан контролни сусайтириб юбордилар, ифлос ва нам пахта топшириш давлатга ҳам, хўжаликнинг ўзига ҳам жиддий зарар келтиришини унутиб қўйдилар.

Тайёрлов аппаратидаги кўпгина ходимлар бу ишда нотўғри позицияда турибдилар. Улар колхоз ва совхозларга аҳён-аҳёнда борадилар, теримчилар ўртасида пахтани сортларга ажратиб териш қоидаларини тушунтиришда хўжалик раҳбарларига ёрдам бермайдилар.

Партиявий-сиёсий ишлар, коммунистлар ва комсомолларнинг авангардлик ролини таъминлаш пахта териш ва тайёрлаш суръатини оширишда муҳим аҳамиятга эгадир.

Кўпгина хўжаликларда коммунист ва комсомоллар терим илғорлари бўлиб, фидокорона меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Лекин шундай хўжаликлар ҳам борки, уларда коммунист ва комсомоллар умуман пахта теримида иштирок этмаётирлар. Янгийўл, Оққўрғон ва бошқа районларда партия аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, комсомоллар теримда кам қатнашмоқдалар.

Биз оғизда эмас, амалда пахта теримини жадаллаштириб юбормоқчи бўлсак, деди докладчи, ҳамма коммунистлар ва комсомоллар пахта теримида бўлишларини ва юксак унумли меҳнат қилиш намуналарини кўрсатишларини таъминлашимиз керак.

Ҳамма жойда партиявий-сиёсий ишларни активлаштириш керак. Ишни шундай ташкил қилиш керакки, теримчилар ҳар куни ўз меҳнатларининг натижасини билсинлар. Тажриба алмашишни ташкил қилиш, илғор теримчилар ва механик-ҳайдовчиларни тақдирлаш ва моддий жиҳатдан рағбатлантириш лозим. Бунда шиорлар, плакатлар, деворий газеталар, «Жанговар варақа»лар, кино, радио ҳамда пропаганда ва кўргазмали агитациянинг бошқа ҳамма воситаларидан фойдаланиш зарур.

Докладчи районлар ҳамда областдаги бир қанча ходимларнинг раҳбарлик стили ва методини танқид қилади. Улар жойлардаги аҳволни чуқур ва атрофлича ўрганмайдилар. Жумладан, докладчи районларда бўлиб, колхозлардаги аҳволни яхши ўрганмаётганлиги, йиғим-терим ишларини ўтказишда аниқланган камчиликларни бартараф қилишга кам ёрдам бераётганлиги учун область партия комитетининг секретари ўртоқ Пидаевни, область партия комитети қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ Новосельцевни, область ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Бобоев ва Маҳкамова ўртоқларни танқид қилади.

Докладда пахта юзасидан олинган мажбуриятни таъминловчи ҳосилни сақлаб қолишга боғлиқ бўлган ҳар қандай тадбирни сўзда бажаришга тайёр турган, лекин амалда қийинчиликларга дуч келган вақтда ана шу қийинчиликлар олдида ўзларини четга олувчи раҳбарлик лавозимидаги айрим ўртоқлар борлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди.

Ҳақиқатан ҳам мураккаб, қийин шароит содир бўлди. Ана шу қийинчиликларни енгиш учун кураш вақтида ҳар бир раҳбар ходимнинг сиёсий ва ишчанлик қобилияти белгиланади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленумининг Улуғ Октябрнинг 41 йиллигигача область бўйича 350 минг тонна пахта топшириш тўғрисидаги қарорини бажариш учун область районлари 21 октябрдан 6 ноябргача 185 минг тонна пахта топширишлари, яъни ҳар куни тайёрлов пунктларига шу кунларда топширилаётган 7-7,5 минг тонна ўрнига 11 минг тоннадан пахта топшириб туришлари керак. Бунинг учун ҳамма имкониятлар мавжуд.

Ўртоқ Нуритдинов айтдики, шу кунларда ваҳимага тушиш, ўзини йўқотиб қўйиш ёки бепарволик ва беғамлик кайфиятларига йўл қўйиш энг қўрқинчли, энг кечириб бўлмайдиган бир ҳол бўлур эди. Бу кайфиятлар давлат ва халқ манфаатларига жиддий путур етказиши мумкин.

Докладчи пахта териш ва тайёрлашни муваффақиятли ўтказаётган ҳамда давлат планинигина эмас, балки социалистик мажбуриятни ҳам бажариш учун фидокорона курашаётган бир қанча хўжаликларни тилга олди.

Биз аминмизки, бу йилнинг оғир шароитларида қишлоқ меҳнаткашларининг қаҳрамонона меҳнати туфайли, шаҳарлар ва айниқса Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг ёрдами билан етиштирилган ҳосил давлат плани ва мажбуриятни бажариш имконини беради. Эндиликда, ҳосилни териб олиш даврида биз юксак уюшқоқлик, интизом намуналарини кўрсатишимиз, масъулиятни чуқур ҳис қилишимиз керак.

Сўнгра докладчи сушилкаларни, кўрак чувиш машиналарини, кўрак териш машиналарини ва бошқа техникани тахт қилиб қўйиш зарурлиги ҳақида гапирди. У, Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигини ва Халқ хўжалиги кенгашига қарашли «Главсельстрой»ни пахта заводларида ва колхозларда қуритиш-тозалаш цехларининг ўз вақтида қурилишини таъминламаганликлари учун танқид қилди.

Областимиз саноат корхоналарининг коллективлари ўз олдиларидаги вазифаларни асосан яхши бажараётганликларини, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг кўпгина турларини тайёрлаш йиллик планлари бажарилганлигини таъкидлаб, ўртоқ Нуритдинов, энди ҳамма гап пахтада қолди, деди. У, КПСС Марказий Комитети ва совет ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тўғрисида кўрсатаётган мунтасил ғамхўрлигига жавобан пахта юзасидан олинган социалистик мажбуриятни сўзсиз бажариш билан жавоб бериш учун ҳамма чораларни кўришга чақирди.

Докладчи ўз нутқининг охирида бундай деди: КПСС Марказий Комитети ўртага қўйган мураккаб масалаларни муваффақиятли ҳал қилишга қодир эканлигини бир неча марта исбот қилган Тошкент область партия ташкилоти бу гал ҳам ўзининг жипслигини, монолитлигини, жанговар қобилиятини кўрсатади, ҳосилни сақлаб қолади ва ўзбек халқининг уч миллион тонна «оқ олтин» учун курашига муносиб ҳисса қўшади, деб ишонч билдиришга рухсат этингиз. Бу эса шонли Коммунистик партиямиз XXI съездига муносиб совға бўлади.

* * *

Доклад юзасидан музокаралар бўлди.

Нотиқлар шу нарсани якдиллик билан қайд қилдиларки, пахта тайёрлаш давлат планинигина эмас, балки социалистик мажбуриятни ҳам бажариш учун областда ҳамма имкониятлар бор. Лекин бу имкониятлардан мутлақо қониқарсиз фойдаланилмоқда.

Кўпгина колхоз ва совхозларда шу вақтгача пахта теримига ҳамма ишлаб чиқариш ва моддий-техника ресурсларининг сафарбар этилмаганлиги, меҳнат унумдорлигининг пастлиги, пахта териш машинасидан яхши фойдаланилмаётганлиги кўрсатиб ўтилди. Район, колхоз ва совхоз раҳбар ходимларининг айримлари ўртасида партия ва давлат интизомининг бўшашиб кетганлигини кўрсатувчи фактлар келтирилди.

Область ташкилотлари шаънига бир қанча танқидий мулоҳазалар айтилди.

Нотиқлар район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари ишидаги камчиликларнинг тўғри танқид қилинганлигини тан олиб, пленум қатнашчиларини шунга ишонтирдиларки, планнинг ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш учун, КПСС XXI съезди шарафига мусобақани кенг авж олдириш учун яқин кунлар ичида ҳамма чоралар кўрилади.

Пленум қатнашчилари Боёвут районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ **Т. Латипов**нинг нутқини катта қизиқиш билан тингладилар.

«Коммунизм» колхози энг йирик пахтакор хўжаликлардан биридир. Колхоз 2300 гектар ерга пахта экади. Артель аъзолари мўл ҳосил етиштирдилар. Улар аввал давлатга 6800 тонна, яъни планда белгиланганидан 400 тонна кўп пахта сотишга аҳд қилган эдилар. Улар КПСС XXI съезди шарафига ўз мажбуриятларини 7000 тоннага, кейинчалик эса 7,5 минг тоннагача оширдилар.

Пахтакорлар ўз сўзларини конкрет ишлар билан мустаҳкамламоқдалар. Пахта тайёрлаш плани ҳозироқ 65 процент бажарилди.

Теримга меҳнатга лаёқатли ҳамма колхозчилар қатнашмоқда. Ҳар бир теримчи ўрта ҳисобда 90 килограммдан пахта термоқда. Бу ерда социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилган, кўп мингчилар ҳаракатига деярлик ҳамма колхозчилар қўшилган.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти теримчилар учун энг яхши маданий-маиший шароит яратиш тўғрисида, пахта теримида энг юқори кўрсаткичларга эга бўлган илғор бригадалар, колхозчилар ва шаҳарликларни моддий жиҳатдан рағбатлантириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик кўрсатмоқда.

— Колхозимиз, — деди ўз нутқининг охирида ўртоқ Латипов, — давлатга 7,5 минг тонна пахта сотиш мажбуриятини олди. Бу мажбуриятни биз жонажон Коммунистик партиямиз XXI съезди шарафига қабул қилдик. Бизнинг сўзимиз билан ишимиз бир—колхоз пахтакорлари мажбуриятни сўзсиз бажарадилар.

Янгийўл район партия комитетининг секретари ўртоқ **И. Юнусов** докладда район партия ва совет ташкилотлари шаънига айтилган танқидларни тўғри деб тан олди.

Район партия комитети, районнинг бутун партия ташкилоти ишлаб чиқариш ва моддий-техника ресурсларини сентябрь ойида ва октябрнинг биринчи ярмида пахта териш ва тайёрлаш юзасидан белгиланган топшириқларни бажариш учун тўла сафарбар қилмадилар. Шунинг натижасида районда давлат плани 22 октябргача фақат 30 процент бажарилди.

Область партия комитетининг бюроси 1958 йил 12 октябрдаги қарорида Янгийўл район колхозларида пахта тайёрлашнинг қониқарсиз бораётганлигини кўрсатди ва бу соҳадаги камчиликларни тугатиш чораларини кўришни талаб қилди. Район партия ташкилоти бу қарорни бажара бориб, терим ишлари суръатини жадаллаштириш ва 7 ноябргача давлатга йиллик планнинг камида 65-70 проценти миқдорида пахта топшириш юзасидан бир қанча тадбирларни амалга оширмоқда. Ҳар бир колхоз учун пахта териш ва тайёрлаш юзасидан кундалик топшириқ, шунингдек меҳнатга ярокли колхозчилар, қишлоқ аҳолиси ва Янгийўл шаҳар меҳнаткашларини теримга жалб қилиш юзасидан топшириқ белгилаб чиқилди.

Янгийўл районида теримчилар меҳнат унуми жуда паст. Ҳар бир теримчининг кунда ўрта ҳисобда тераётган пахтаси 16-20 килограммдан ошмаётир.

Ўртоқ Юнусов меҳнат унумининг бу қадар пастлигига фақат кўсакларнинг яхши очилмаётганлигини сабаб қилиб кўрсатди. Бу важ пленум қатнашчиларининг қаноатлантирмади. Маълумки, районда кунига 70-80 килограммдан ошириб пахта тераётган кўпгина колхозчилар бор. Пахта териш ва тайёрлаш суръатининг жуда суслигига даставвал бригадаларда меҳнатнинг ёмон ташкил қилинганлиги, теримчилар иши устидан кундалик контролнинг йўқлиги ва бошқа камчиликлар сабаб бўлмоқда.

Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ **Ф. Хўжаев** ўз нутқида таъкидлаб айтдики, шаҳар партия ташкилоти Ўзбекистон КП Марказий Комитети X пленуми қарорини ўзи учун жанговар вазифа деб қабул қилди. Тошкент меҳнаткашлари ҳосилни сақлаб қолишда актив иштирок этишни ўзларининг ватанпарварлик бурчлари деб биладилар.

Шу билан бирга у айтдики, шаҳар ва район партия комитетлари область колхоз ва совхозларига ҳосилни териб олишда ёрдамни кучайтириш учун ҳали ҳамма чораларни кўрганлари йўқ. Пахта теримига чиққан олий ўқув юртлари ва махсус ўрта ўқув юртларининг ҳамма студентлари, ўқитувчилари ҳамда бошқа шаҳарликлар теримда юксак унум билан ишлаётирлар, деб бўлмайди.

Ҳозир пахта теримида иштирок этаётган шаҳарликлар сонини яқин кунлар ичида 50 минг кишига етказиш учун, институтларнинг ҳар хил сабабларни рўкач қилиб шаҳарда қолган барча студентлари, ўқитувчилари ва хизматчиларини область колхоз ва совхозларига юбориш, теримчилар меҳнат унумдорлигини ошириш учун ҳамма чоралар кўрилмоқда.

Ўртоқ Хўжаев айрим хўжаликлардаги кўпгина меҳнатга ярокли колхозчилар ва совхоз ишчилари пахта теримига жалб этилмаганлиги учун бир қанча қишлоқ партия ташкилотларининг раҳбарларини танқид қилди.

— Мен область партия комитети пленумини ишонтириб айтаманки, — деди ўз нутқининг охирида ўртоқ Хўжаев, — Тошкент шаҳар партия ташкилоти олдига қўйилган вазифа — шаҳарликлар кучи билан 7 ноябргача 50 минг тонна пахта териб бериш вазифаси шараф билан бажарилади.

Минбарга «Социализм» совхозининг директори ўртоқ **К. Пўлатов** чиқади.

Совхозимиз коллективи, дейди у, давлатга 6,5 минг тонна пахта топширишни таъминлайдиган ҳосил етиштирди. Учта далачилик бригадаси КПСС XXI съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдириб, ҳозиргача давлатга пахта топшириш планини бажариб қўйди ва яна 50 тоннадан пахта топшириш мажбуриятини олди. Пахта тайёрлаш планини 70 ва 68 процентдан бажарган 3 ва 4-бўлим коллективлари теримни уюшқоқлик билан ўтказмоқдалар.

Бироқ 2, 5 ва 6-бўлимлар пахта теришда орқада қолмоқдалар. Бунга совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти ана шу бўлимларда теримчиларнинг юксак унум билан ишлашини таъминлай олмаганликлари сабаб бўлди.

Яқин кунлар ичида, дейди ўртоқ Пўлатов, теримчилар сонини совхоз ишчилари ва қишлоқ аҳолиси ҳисобига 1300 кишига етказамиз. Қишлоқ хўжалик институтининг студентлари бизга катта ёрдам бермоқдалар. Бу тадбирларнинг ҳаммаси пахта териш ва тайёрлаш суръатини кескин ошириш имконини беради.

Ҳисоботлар шуни кўрсатадики, биз ҳар бир теримчининг кунига ўрта ҳисобда 55 килограмм пахта теришига эришсак, кунига камида планнинг 2 проценти миқдорида пахта топшира оламиз. Бундан ташқари 40 та пахта териш машинасини ишга солишга қарор қилдик. Ана шу тадбирлар натижасида давлатга пахта топшириш плани 10 ноябргача бажарилади.

Ўртоқ Пўлатов ишлаб чиқариш, уй-жой, маданий-маиший бинолар ва йўллар қурилиши планини мунтасил бажармай келаётган «Главголодностепстрой» раҳбарларини қаттиқ танқид қилди.

Музокараларда Бўка район партия комитетининг секретари ўртоқ **Э. Шайхов**, Мирзачўл район партия комитетининг секретари ўртоқ **К. Укубоев**, Гулистон район партия комитетининг секретари ўртоқ **Т. Умаров**, Тошкент қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва ирригация инженерлари институтининг директори ўртоқ **И. Ф. Сукач** ҳам сўзга чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **С. К. Камолов** пленумда нутқ сўзлади. У барча ишлаб чиқариш ва моддий-техника ресурсларини пахта териш ишлари суръатини тезлаштириш учун тўла сафарбар қилишни таъминламаган область ва район партия, совет ҳамда қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарларини қаттиқ танқид қилди. Ўртоқ Камолов область партия ташкилоти олдига бир қанча вазифалар қўйди. Бу вазифаларнинг амалга оширилиши Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг X пленуми белгилаган топшириқларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлайди.

Муҳокама қилинган масала юзасидан область партия комитетининг пленуми тегишли қарор қабул қилди. Бу қарор газетамизнинг бугунги сонида эълон қилинмоқда.

Коммунистлар авангард бўлган колхозда

Бекобод районидаги Дзержинский номли қишлоқ хўжалик артели областимиздаги энг йирик колхозлардан бири ҳисобланади. Колхоз аъзолари бу йил 2555 гектар ерга чигит, 150 гектар ерга маккажўхори, 863 гектар беда, 67 гектар шоли, 50 гектар сабзавот экдилар. Ферма ва яйловларда колхознинг 925 бош қорамоли, 3031 бош қўйи, 1717 товуғи ҳамда 280 бош чўчқаси боқилмоқда.

Мана шу катта хўжаликни бошқариш, уни ишнинг кўзини билиб ривожлантириш осон эмас. Колхоз партия ташкилоти ана шундай қийин ва масъулиятли вазифани қандай бажараётир?

Сўнгги бир неча йил мобайнида колхоз коммунистларининг зўр ғайрати ва ташаббуси натижасида артель хўжалигида катта ўзгаришлар юз берди — экин майдони ўзлаштирилган янги ерлар ҳисобига анча кенгайтирилди, илғор агрономия фани ютуқларини татбиқ этиш натижасида ҳар гектар ердан олинадиган ҳосил сезиларли миқдорда кўпайтирилди ва унинг таннархи камайтирилди, колхоз ва колхозчиларнинг даромади анча ортди.

Колхоз партия ташкилоти коллектив олдида турган хўжалик вазифаларини бажариш учун ғайрат ва ташаббус билан курашмоқда. Партбюро аъзолари ишлаб чиқариш масалалари билан мунтазам шуғулланадилар, правление фаолиятига оператив ва ишчанлик билан раҳбарлик қиладилар.

Партия ташкилоти колхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма масъулиятли ва қийин участкаларига ташаббускор ва ишбилармон коммунистларни бошлиқ қилиб тайинлаган. Тажрибакор деҳқон, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати коммунист А. Шукуралиев бу ерда 14 йилдан бери раислик қилиб келади. Колхоз ташкил этилганидан бери ишлаб чиқаришнинг энг муҳим участкаларида намунали ишлаб келаётган актив коммунист ўртоқ Е. Белоконь механизация бўйича колхоз раисининг ўринбосари вазифасида муваффақиятли ишламоқда. МТСдан сотиб олинган ва ижарага олинган техникадан максимал даражада фойдаланиш учун курашни тобора қизитмоқда. Коммунист ўртоқ И. Каримов колхоз агрономи бўлиб ишлаётир. У, халқимизнинг пахтачиликда асрлар бўйи орттирган бой тажрибасини ҳозирги замон агрономия фани ютуқлари билан чамбарчас боғлаб олиб бориш учун ҳормай-толмай курашмоқда. Пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш ишига унинг кўп меҳнати сингмоқда. Бу ўртоқлар деҳқончиликни яхши билишлари билан бирга, колхозчиларнинг меҳнат активлиги ва ижодий ташаббускорлигини ошира оладиган, уларни янгидан-янги меҳнат зафарларига руҳлантира оладиган, энг зарур ишларни бажаришга керакли кучни сафарбар эта оладиган тажрибали раҳбарлар ҳамдир.

Далачилик бригадасининг бошлиғи колхоз ишлаб чиқаришида энг асосий фигура эканлигини назарда тутиб, бошланғич партия ташкилоти йирик пахтачилик бригадаларига бошлиқ қилиб коммунистларни тайинлаган. Коммунистлар бошлиқ бўлган бригадалар пахта йиғим-теримида бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Масалан, коммунист Холдор Генаев бошчилигидаги бригада аъзолари йил бўйи фидокорона меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Ҳар гектар ердан камида 30 центнердан пахта беришга аҳд қилган бу бригада аъзолари кўплаб юқори сортли пахта теришда ҳам ажойиб намуна кўрсатмоқдалар. Шу кунларда улар ҳар куни йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида пахта топшираётирлар.

800 гектар майдонда етиштирилган мўл пахта ҳосилини Улуғ Октябрнинг 41 йиллигигача териб олиш, йиллик пахта тайёрлаш планини октябрь ойи ичида бажариш учун ўзаро социалистик мусобақани тобора қизитаётган коммунист ўртоқ Тожибоев бошчилигидаги участка коллективи йиғим-терим суръатини оширишда биринчи ўринда бормоқда.

Пахтакорларнинг Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиси ўртоқ Абдуназиров Тюпко методи асосида ғўзаларни кетмонсиз парвариш қилиш ва илғор агротехника қоидаларига амал қилиш натижасида пахтадан мўл ҳосил етиштирди, маҳсулот единицаси учун белгиланганидан анча кам меҳнат сарфлади.

Ўтган йили ҳар гектар ердан 26 центнердан пахта етиштирган ва бу йил эса 30 центнердан ҳосил олиш учун астойдил курашаётган бригадага Раймқул Дўсматов усталик билан бошчилик қилмоқда. Коммунист Топил Боймуродов, Карим Эрбўтаев, Сиддиқ Ортиқов, Насриддин Асроров, Аҳмадали Тўхтаматов ва Шербўта Деҳқонов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам пахта йиғим-терим ишлари уюшқоқлик билан ўтказилмоқда, кундалик график ошиғи билан адо этилмоқда.

Колхоз партия ташкилоти ишлаб чиқаришнинг асосий ва масъулиятли участкаларига коммунистларни бошлиқ қилиб тайинлаш ҳамда уларнинг самарали ишлашларини таъминлаш билан бирга, йиғим-теримда коммунистларнинг бевосита авангардлик ролини оширишга ҳам катта эътибор бермоқда. Механик-ҳайдовчи коммунист ўртоқ Х. Абдуназаров машинада кўп ва сифатли пахта теришда энг олдинда бормоқда.

Пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, теримчилар меҳнатига ўз вақтида ҳақ тўланишига эришиш, колхозчилар ўртасида агитация-пропаганда ишларини ҳар томонлама қизитиш, дала шийпонларини колхозчиларнинг ҳузур қилиб дам оладиган жойига айлантириш тўғрисида колхоз партия ташкилоти тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда. Партбюро ва правление артель аъзоларининг унумли ишлашлари ҳамда самарали дам олишлари учун ҳамма шарт-шароитни яратиб берган. Шунинг учун ҳам колхознинг деярли ҳамма бригадаларида пахта йиғим-терими борган сари қизғин тус олмоқда, колхоз давлатга пахта топшириш бўйича районда энг илғор хўжаликлар қаторида бормоқда. Бу ерда ҳар куни йиллик планнинг 1,5-2 проценти миқдорида юқори сортли пахта топширилаётир.

Т. УМУРЗОҚОВ.

500.000 ТОННА ПАХТА УЧУН!

Пахта тайёрлашдаги қолоқликни тезроқ тугатиш учун меҳнат унумини кескин оширайлик!

Машина терими қизғин тус олиб бормоқда

Ўрта Чирчиқ районидаги Киров номли совхозда кейинги кунларда пахта териш ва тайёрлаш суръати бирмунча кучайди. Бунга совхозда машиналарнинг яхши ишлаётганлиги туфайли эришилмоқда.

Машина билан пахта теришда Лем Денчер бошчилик қилаётган колонна механизаторлари яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар ўз машиналарини тўхтовсиз ва унумли ишлатиш, пахтанинг тўкилишини камайтириш учун ҳаракат қилаётирлар. Илғор механизаторлар шпинделларни вақти-вақтида тозалаб турадилар, дала бошига чиққанда — машинани қайтараётганда эҳтиёт бўладилар, бир туп ғўзанинг ҳам эзилиши, пахтанинг нобуд бўлишига йўл қўймайдилар.

Механик-ҳайдовчилар ўртасида социалистик мусобақа кун сайин кучайтирилмоқда. Бунда совхознинг 6- бўлимида ишлаётган Ҳайтбой Қурбонов, Ким Мария ўртоқлар кунига 1800-2000 килограммдан пахта териб, бошқаларга намуна кўрсатаётирлар. Ҳ. Қурбонов, Ким Мария ўртоқлар бу йилги мавсумда 70-80 тоннадан пахта териш мажбуриятини олганлар.

Ким Мария бундан икки йил илгари ўрта мактабни ва шундан кейин механизаторлар мактабини муваффақиятли битириб, совхозга ишга келди. У механик-ҳайдовчи бўлиб ишлашни орзу қилар эди, у ўз орзусига эришди. Мария Улуғ Октябрнинг 41 йиллиги кунигача ўз зиммасига олган мажбуриятни шараф билан бажариш учун машинада пахта териш суръатини кундан-кунга кучайтирмоқда.

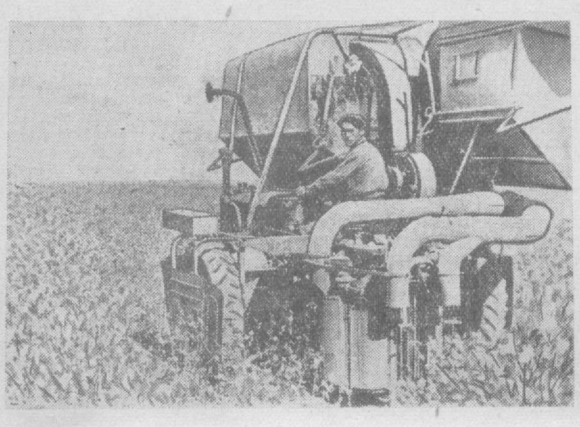

Суратларда: 1. Ким Мария СХС-1,2 машинаси билан пахта тераётир. 2. Механик-ҳайдовчи Ҳ. Қурбонов пахта теримида.

Б. Имомов фотолари.

Илғор теримчилар бетоб бўлиб қолган эмиш...

Кеч соат 10 лардан ошганда активлар бир кунда қилинган ишларни якунлаш учун колхоз правлениесига тўпланишди. Колхоз раиси кундалик сводкани кўздан кечирар экан:

— Қани ўртоқ Аҳмедов турингчи, — деб буюрди 10-бригада бошлиғига. Унинг ўрнига табелчи ўрнидан турди:

— Бригадир, сен боравер, орқангдан етиб бораман деган эди, нима учундир келмаяпти, — деди у.

— Хўп, майли, қани айтингчи, нима учун бригадада 13 киши пахта терди? Нима учун бир кунда 337 килограмм пахта терилди? — раис табелчига устма-уст ана шундай савол ташлади. Табелчи баъзи саволларга жавоб берди, баъзиларига «буни бригадир билади» деб қўяқолди.

Маълум бўлишича бригадада 39 та киши бор экан. Шундан 13 киши пахта терган, 18 киши бошқа ишлар билан банд бўлган, 8 киши сабабсиз ишга чиқмаган.

Шунингдек Б. Шаропов, Ё. Юсупов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда 15 октябрь куни 25-29 ўрнига 10-12 киши теримда ишлаган ва ўрта ҳисобда 25-30 килограммдан пахта терган. Шу куни нарядга кўпчилик бригада бошлиқлари келмади. Кўп табелчиларни «бор бригадирингни айтиб кел» деб жўнатилди. Улар шу кетганларича қайтиб келмадилар. Кўп бригадирлар: «иккита яхши теримчи касал бўлиб қолди, шу сабабли терим пасайиб кетди», деб дудмал жавоб берди. Бу жавобдан раис қаноатлана қолди.

Бўка районидаги «Ленинобод» колхозида «наряд» ҳар куни кечқурун соат 10 дан соат 1-2 ларгача давом этади. Бундан ғоят зерикишган бригадирлар нарядга табелчилар билан навбатма-навбат келишадиган бўлиб қолишган. Колхоз раиси ва партия ташкилотининг секретари «Нима учун кам терилди? Нима учун одамлар ишга тўла чиқмади?» деган саволдан нарига ўтишмайди.

Колхозда йиғим-терим қандай ташкил қилинган? Кўпчилик бригада бошлиқлари теримчиларнинг қаерда ишлаётганини билмайди. Чунки теримчига «Мана сенга пахтазор, қаердан пахта топсанг териб келабер» деб қўйилган. Одамлар эса пахта терадими, уйига кетадими, бу билан бригадирнинг иши йўқ. Шунинг учун ҳам колхознинг барча майдонларида бутун «чаноқлар бир чигит» қилиб кетилган. Бригадирларнинг ўзи этак боғлаб пахта териш ўрнига, ё қўлини чўнтагига солиб далани айланиб юради, ёки мутлақо далада кўринмайди.

Колхоз раҳбарлари теримчилар олдига жуда кам келишади, теримчилар билан гаплашишмайди. Колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Шарипов 13 октябрь куни шаҳарлик ёрдамчилар олдига келиб:

— Пахта қийғос очилипти, энди кундалик нормани 60 килограмм эмас, 80 килограмм қилиш вақти келди, энди суръатни оширинглар, — деди.

Ҳолбуки ўша куни 3-бригадада ишлаган 30 колхозчи ва 36 ёрдамчининг терган пахтаси ўрта ҳисобда 30-32 килограммдан ошмади. Бунинг устига эртасига ўртоқ Шариповнинг буйруғи билан шу 3-бригадага яна 50 ёрдамчи юборилди. Пахта йўқлиги сабабли улар соат 11-12 ларгача бекор юришди, сўнг 10-бригадага ўтказилди.

Ўртоқ Т. Шарипов ана шундай кўр-кўрона буйруқ қилади. Аҳволни билмайди, қизиқмайди.

Колхозда пахтаси машинада териб олиш учун 100 гектар ер ажратилган. Аммо уни колхоз раиси Р. Дадажоновнинг буйруғи билан қўлда териб олинди. Аввал у район агрономларидан бу ерни машинада териб бўлмайди, деб акт тузиб беринглар деб сўради. Агрономлар келмагач, ўзбошимчалик билан қўлда тердириб юборди.

Колхозда 1958 йил мобайнида 3 марта раис алмаштирилган. Ҳозирги раис Раҳим Дадажонов ҳам омма билан ишлашни билмайди. Колхозда ким нима хоҳласа шу билан шуғулланаверади. Шу сабабли ҳам колхоз пахта тайёрлашда сўнгги ўринларда судралиб қолмоқда. Оқибатда кундалик суръат ошиш ўрнига тобора пастлаб кетмоқда. Масалан, 13 октябрда 1,15 процент, 14 октябрда 0,85, 15 октябрда 0,73 процент миқдорида пахта топширилди.

Колхозчилар ўтган йилги меҳнат кунларига ҳақ олмаганлар. Бу йил эса пахта терими бошлангандан бери бир марта ҳам аванс берилмаган. Колхозда 11 та бригада бор. Ҳар бир бригадага 25-40 кишидан куч бириктилган, аммо меҳнат унуми паст. Ҳар бир бригада ўз кучи билан бир кунда 300-750 килограмм миқдорида пахта термоқда.

Колхоз даласи атрофида 4 қўра қўй юрипти. 14 октябрга ўтар кечаси бир қўрадаги қўй 8-бригада ерига (бригада бошлиғи А. Саломов) ёйилиб кетган. Бош чўпон 3 кун меҳмондорчиликда юрган, чўпон эса уч кун ухламай қўй боққан. Натижада у эрта соат 4 ларда ухлаб қолган. 430 бош қўй пахтазорга ёйилиб, ҳосилни пайхон қилган. Дастлабки ҳисобга кўра 4,5 центнер пахта нобуд бўлган.

«Ленинобод» колхозининг раҳбарлари тонготар мажлислар қилиш, бригадирларни бўлар-бўлмасга койиш ўрнига далалаги ҳақиқий аҳвол билан танишсалар, теримчилар, ёрдамчилар учун қулай иш шароити яратиб бериш тўғрисида чинакамига қайғирсалар пахта териш ва тайёрлаш суръатининг кучайиши турган гап. Агар колхоз раиси ўртоқ Р. Дадажоновга ўхшаб айрим бригадирларнинг «илғор теримчилар касал бўлиб қолди, шунинг учун кам терилди», деган бўлмағур гапига ишонаверсалар колхоз яна қолоқлигича қолаверади. Бу район раҳбарларини ташвишлантириши керак.

Б. ШОНАЗАРОВ.

Колхозга яна ҳам яхшироқ ёрдам берамиз

Тошкент машинасозлик техникуми студентлари колхозчилар етиштирган мўл пахта ҳосилини йиғиб олишда Бекобод районидаги Энгельс номли колхоз аъзоларига астойдил ёрдам бераётирлар.

Шу кунларда бу колхозда техникумнинг 500 студенти ишламоқда. Уларнинг ҳар бири кунига ўрта ҳисобда 50 килограммдан пахта териб хирмонга топширмоқда. Ўқитувчи ўртоқ А. Никитин бошлиқ бўлган студентларнинг ҳар бири ўрта ҳисобда 68 килограммдан пахта териб, ўзаро социалистик мусобақада олдинда бораётирлар.

Пахта терими даврида кўпгина студентларимиз астойдил ишлаб, моҳир теримчи эканликларини кўрсатдилар. Жумладан, студент Туранов бир беш куниликда 566 килограмм пахта териб, энг юқори меҳнат унумига эришди. Пахта теримида Туранов сингари астойдил ишлаётган Саидов, Қаҳҳорова, Вертонкин, Фадин, Деркач сингари студентлар ишидан колхозчилар хурсанд бўлмоқдалар.

Студентларимиз астойдил ишлаётганликлари учун биз келгандан бери колхозда пахта териш ва топшириш суръати анча кўтарилди. Шу кунларда колхоз давлатга 2 процентдан ошириб пахта топшираётир.

Студентлар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар кучайтириб юборилди. 10 группага бўлиниб ишлаётган студентлар ўртасида кўп пахта териш юзасидан шартномалар тузилди. Студентларнинг ҳар бири ва группалар терган пахта ҳар куни якунланиб, ўзларига маълум қилиб турилади. Илғор теримчи студентларнинг тажрибаси «Жанговар варақа»ларда кенг пропаганда қилинади. Ҳар қайси группада ва техникум бўйича кунига «Жанговар варақа» чиқариб турилади. Бу тадбирлар ҳеч шубҳасиз студентларимиз ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, уларни кўпроқ пахта теришга, далалардаги очилиб ётган пахталарни тезроқ териб давлатга топширишга катта ёрдам бераётир.

Техникумимиз студентлари, ўқитувчилар коллективи пахта ҳосилини тезрок йиғиб-териб олишдек умумхалқ ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар, партиямизнинг XXI съезди шарафига бошланган социалистик мусобақада ғолиб чиқиш учун меҳнат вахтасида туриб астойдил ишлайдилар.

Ф. ШВЕЦ,
Тошкент машинасозлик техникуми бошланғич партия ташкилотининг секретари.

Терим суръати ошмоқда

Мухбиримиз Д. Сойпўлатов Оржоникидзе районидаги «Сталинград» колхозидан хабар қилади: Колхознинг ўртоқ Тошпўлат Шамсиев бошлиқ 9-бригадасида пахта йиғим-терими тез суръатлар билан бормоқда. Шу кунларда бригада аъзолари йиллик планнинг 2,5-3 процентн миқдорида пахта тайёрлаб, давлатга топшираётирлар. Бригаданинг барча теримчилари кўп минг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, ўзаро мусобақалашиб ишламоқда.

Карима Хоназарова, Тўхта Ҳадиева, К. Мирисломова ва З. Жалилова каби илғор теримчилар кунига терим нормаларини 2-3 баравар бажариб, бошқаларга намуна бўлаётирлар.

Теримчилар учун қулай моддий ва маданий шароит яратиб берилган. Болали хотинлар ҳам ҳар куни 115-125 килограммдан пахта териб, кундалик нормаларини ошириб бажараётирлар. Бригада аъзолари партиямизнинг XXI съезди чақирилишидан илҳомланиб, кундан-кунга терим суръатини кучайтирмоқдалар. Улар октябрь ойи ичида ҳар куни йиллик планнинг 3-3,5 процентн миқдорида пахта тайёрлаш учун курашмоқдалар.

* * *

Шунингдек райондаги Киров номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Муборак опа Йўлдошева, Р. Эрматов бошлиқ бригадаларида, Ленин номли колхознинг Р. Раҳмонов бошлиқ бригадасида ҳам терим суръати кундан-кун ошиб бораётганлиги ҳақида газетхонлардан З. Тожиев, К. Ортиқов, Э. Мирзаев ўртоқлар хабар ёзиб юборганлар.

Чеварлар ғайрати

Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхознинг ўртоқ Бегимқул Арслонов бошлиқ бригада аъзолари пахтадан муттасил мўл ҳосил етиштириб келаётирлар. Бригада аъзолари ўзларига бириктилган 87 гектар ернинг ҳар гектаридан 24 ўрнига 40 центнердан ҳосил топшириш учун курашиб, ҳозиргача йиллик планнинг 51 процентидан кўпрогини бажардилар.

Бригадада пахта йиғим-терими пухта уюштирилган. Ҳозир ҳар куни йиллик планнинг 3-3,5 процентн миқдорида сифатли пахта тайёрланмоқда ва давлатга топширилмоқда. Бригада аъзолари КПСС XXI съезди шарафига мусобақалашиб ишлаб, катта ютуқларни қўлга киритаётирлар.

Кўп минг килограммчилар ҳаракатининг ташаббускорлари О. Исроилова, Ю. Бегимқулова, Қ. Эрмонова, К. Мунавварова каби илғор теримчилар ҳар куни 250-280 килограммдан пахта териб, бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

З. БОЛТАЕВ.

Ўқувчиларнинг ёрдами

(Газетхонлар хатларига обзор)

<>

Шу кунларда пахта далаларида етиштирилган мўл-кўл ҳосилни йиғиб-териб олиш ишлари қизғин бормоқда. Бу умумхалқ ҳаракатида ёшларимиз ҳам актив иштирок этмоқдалар, ота-оналарига қўлларидан келганча ёрдам бермоқдалар. Бу ҳақда редакциямизга келаётган хатларнинг авторлари завқланиб сўзлайдилар. Редакция почтасини кўздан кечирар эканмиз, «Ўқувчилар пахта далаларида», «Ота-оналар хурсанд», «Ўқувчилар ёрдами», «Ёш ватанпарварлар» сингари турли сарлавҳалар қўйилган ўнлаб хатларга кўзимиз тушади.

Мана, Верхне-волинск районида яшовчи газетхон **С. Примқулов** юборган хат.

— Районимиздаги 6-ўрта мактаб ўқувчилари бу йил ҳам ҳар йилдагидек, — деб ёзади мухбир, — пахта теримида актив қатнашиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Уларнинг кўплари бу йилги мавсумда 2,5-3 тоннадан «оқ олтин» териб беришга аҳд қилганлар. Илғор теримчи—ўқувчилардан З. Каримова, Н. Баратов, Х. Тоғбоев ва бошқалар ўз аҳдларини бажариш учун курашиб, кунига 80-100 килограммдан пахта тераётирлар.

Бу райондаги бошқа бир қатор мактабларнинг ўқувчилари қилаётган шарафли меҳнат ҳақида қишлоқ мухбирларидан **Ғ Фазлиев, С. Бектошев, Е. Абдуллаев** ўртоқлар ҳам хат ёзиб юборганлар.

— Чиноз районидаги Оржоникидзе номли мактаб ўқувчиларидан М. Ваҳобова, П. Абдуқодиров, Э. Турғунбоев, Р. Холмирзаева ва бошқалар 60-70 килограммдан пахта тераётирлар, — деб хабар қилади газетхон **Қ. Довурбоев.**

Бекобод районидаги 17- мактаб ўқувчилари «Чаноқ» совхозининг пахтакорларига яхши ёрдам кўрсатаётирлар. Мактаб ўқувчилари Улуғ Октябрнинг шонли 41 йиллигигача 170 тонна пахта териб беришга аҳд қилишган. Бу эса совхоз 3- бўлими топширадиган пахтанинг 20 процентини ташкил қилади. Шу совхоз ишчиси **А. Холмуродов**нинг редакциямизга юборган хатида пахтакорларнинг ўқувчилардан миннатдорчилиги ифода қилинган.

Ёш мухбирларимиздан **Қ. Собиров, М. Ойдинов, А. Алихонов, Т. Мамбетов, Р. Назирқосимов, Э. Туркменов, Р. Қурбонқулов** ўртоқлар Чиноз, Оққўрғон, Янгийўл, Бўка район ўқувчиларининг пахта далаларида фидокорона меҳнат қилаётганликларини хабар қиладилар.

Чинозли **Қ. Утелов** ўзининг «Меҳнатсевар ёшлар» сарлавҳали хабарида 10- синфни яқинда тугаллаган Салима Абенованинг колхоз комсомол-ёшлар бригадасига аъзо бўлиб кирганлиги ва мавсумда 15 тонна пахта териш учун курашаётганлигини ҳикоя қилади. «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозида Салима сингари меҳнатсевар ёшлар жуда кўп. Улар шонли Ленин комсомолининг 40 йиллиги байрамини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбордилар.

Редакциямизга келаётган хабарлар ёшларимизнинг мамлакатимизга кўпроқ пахта етказиб бериш учун олиб борилаётган курашда иштирок этаётганликларини кўрсатади.

ПАХТАЛАР

(Қўшиқ)

Мавжланур оппоқ кумушдек катта дарё пахталар,
Дилга лаззат, кўзга нур бергай мусаффо пахталар.
Меҳнатимизнинг гулидир бунча зебо пахталар,
Қўли чеварлар учун бўлди муҳайё пахталар.
Бахт гули қийғос очилган, анча кўпдир меваси,
Дилга роҳат бахш этар ҳар дам теримнинг эртаси.
Иш севар қиз кокилидек силкинур гулғунчаси,
Завқлидир этакни тўлдирганда аъло пахталар.
Тотли меҳнатнинг кучи этмоқда бугкун тантана,
Пахтадан мўл ҳосил олмоқ халқимиз-чун анъана.
Кенг дала гул гаштидан кўркамлироқ бўлмиш яна,
Ялла авжига чиқар терганда Раъно пахталар.
Колхозим ўссин десанг, ғайрат билан сен пахта тер,
Тўйга тўёна учун ҳиммат билан сен пахта тер.
Пахта терсанг тоза тер, суръат билан сен пахта тер,
Токи эл сенга десин раҳмат-тасанно пахталар.
Партия ҳар ишда бизга раҳбар-у, устоз эрур,
Партия раҳбарлигида барча ишлар соз эрур.
Пахтамиз шаънига ҳар қанча ғазал ҳам оз эрур.
Васфийнинг илҳомига гўёки, дарё пахталар.

М. ВАСФИЙ.

Паркент соҳибкорларининг байрамга совғаси

Паркент районининг соҳибкорлари КПСС XXI съезди шарафига социалистик мусобақани янада кучайтириб давлатга узум топшириш планини муддатидан илгари 14 октябрда 101,2 процент қилиб бажардилар. Бу йил ўтган йилга қараганда 1222 тонна ортиқ узум топширилди.

Район соҳибкорлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб Улуғ Октябрь байрамигача яна 200 тонна узум топширишга қарор қилдилар.

Ишчи-деҳқон мухбирларининг сигналлари оқибатсиз қолмасин

Совет матбуотининг кучи унинг кенг меҳнаткашлар оммаси билан доимо мустаҳкам алоқада бўлиб турганидадир. Халқимиз ўз матбуотининг ҳаққонийлиги, таъсирчанлик кучига ишонади ва унга актив қатнашиб туради. Ишчи-деҳқон мухбирларининг активлиги мамлакатимиз ва халқимиз олдида турган сиёсий ва хўжалик вазифаларининг мураккаблашаётгани сари кучайиб боради. Газетамизга ишчилар, колхозчилар ва зиёлилардан келиб турган хатларнинг кўпайиб бораётганлиги ана шу активликни ифода этувчи далиллардан биридир.

Хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида ҳеч бир участка ва масала йўқки, унинг билан ишчи-деҳқон мухбирлари қизиқмасин ва унга актив аралашмасинлар.

Халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги резерв ва имкониятлардан янада яхшироқ фойдаланиш, Коммунистик партия томонидан қўйилган буюк вазифаларни муваффақиятли суратда амалга ошириш, саноатда янги техникани жорий қилиш, оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни механизациялаш, меҳнат унумини ошириш, рационализаторлик ва ихтирочилик масалалари, қишлоқ хўжалиги ва чорвачиликда прогрессив усулларни қўллаш, илғорлар тажрибасини оммалаштириш, социалистик мусобақани кенг авж олдириш каби масалалар ишчи-деҳқон мухбирларининг доимо ёзиб турадиган темаларидир.

Кўпгина мухбирларимиз ўз хатлари билан ҳар қандай иш участкаларида юз бераётган камчиликларни очиб ташлаш ҳамда уларга барҳам беришда катта ёрдам кўрсатмоқдалар.

Кейинги вақтларда меҳнаткашлар, айниқса, пахта териш ишларини механизациялашда, шаҳар ободончилик бошқармасининг фаолиятида, шаҳар ва районлараро автобус ҳаракатини йўлга қўйишда, савдо ташкилотлари ва матлубот жамиятларининг иши, маданий-оқартув муассасаларининг фаолиятида юз бераётган камчиликларга кўп эътибор бермоқдалар.

Ташкилот, корхона ва муассаса раҳбарларининг кўпчилиги ишчи-деҳқон мухбирларининг матбуотда чиққан ёки босилмаган сигналларига тўғри муносабатда бўлиб, дарҳол зарур чораларни кўрадилар ва жамоатчиликка ўз вақтида аниқ жавоб берадилар.

«Тошкент ҳақиқати» газетасида Тошкент транспорт машинасозлик заводи ишчилари орасида оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишлар бўшаштириб юборилганлиги, айниқса соғлом турмуш ва совет кишиларининг маънавий қиёфаси темасидаги лекциялар ўтказилмаётганлиги, бунинг натижасида айрим ишчиларнинг ичкиликбозлик билан шуғулланиб, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузаётганликлари тўғрисида мақола босилган эди.

Завод партия ташкилоти (секретари ўртоқ Браилов) газета чиққан куниёқ танқидий мақолани бюро мажлисида, шунингдек цех партия ташкилотлари ҳамда завод ишчилари орасида муҳокама қилди. Мақола заводда чиқадиган сатирик газетада ҳам босилди. Мақолага қўшиб берилган каррикатура катта қилиниб цехларга осиб қўйилди. Завод ишчилари ва инженер-техник ходимларининг оилалари иштироки билан соғлом турмушга бағишланган оилавий кеча ўтказилди. Лекция пропагандаси, сиёсий агитация маданий-оқартув ишларини жонлантириш юзасидан қатор тадбирлар ўтказилди, заводда комсомол-ёшлардан жамоат тартибини бузувчиларга қарши кураш штаби ташкил қилинди.

Иккинчи мисол: газетанинг шу йил 3 сентябрь сонида Тошкент темир йўлининг ишида бўлган жиддий камчиликлар танқид қилиниб, мақола темир йўл бошқармаси бошлиғи ўртоқ Қодировга юборилган эди.

Олинган хабарларга кўра бу танқид тўғри топилган. Мақола темир йўл бошқармаси ва бўлим коллективлари йиғилишларида муҳокама қилиниб, бошқа камчиликлар ҳам борлиги очиб ташланган ва уларни тугатиш юзасидан тадбирлар белгиланган. Йўл бошқармаси бу камчиликларни тузатиш учун шошилинч чоралар кўрган. Натижада поездлар ҳаракати тартибга солиниб, Тошкент темир йўли фаолиятида юз бераётган камчиликлар тугатила бошлаган. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Афсуски, айрим раҳбар ходимлар томонидан матбуот сигналларига эътибор бермаслик, меҳнаткашларнинг танқидий хабарларига «индамай ўтиш» ҳоллари ҳозир ҳам учраб туради.

Баъзи бир ўртоқлар ўзларини газетада босилган танқидий мақолани ўқимаганликка солишиб, бирор чора ҳам кўрмайдилар, редакцияга жавоб ҳам ёзиб юбормайдилар. Чунончи, Сирдарё район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Абдушоҳидов шулар жумласидандир. Бу ўртоқ доимо газета хабарларига 2-3 ой кечиктириб, редакциядан 4-5 марта эслатма ёзилгандан кейингина жавоб ёзиб юборади.

Ҳозир ҳам ўртоқ Абдушоҳидовнинг стол тортмасида 25 июнда колхозчилар томонидан район алоқа конторасии ишидан шикоят қилиб редакцияга юборилган ва газетада эълон қилинган хат жавобсиз, ҳаракатсиз ётибди.

Бу хатга жавоб сўраб редакция ўртоқ Абдушоҳидовга 4 марта эслатма ёзди, ҳатто унга таъсир кўрсатишни сўраб район партия комитетининг бюросига мурожаат қилди. Бироқ ўртоқ Абдушоҳидов «индамаслик» позициясини маҳкам туриб ҳимоя қилмоқда. Бундай кайфиятга қатъий зарба бермоқ керак.

Иккинчи бировлар қандай бўлмасин редакцияга жавоб бериб қутилиш ёки танқид қилинган шахсни ўз паноҳларига олишнигина ўйлайдилар. Газетанинг шу йил 8 июнь сонида «Нафс касали» сарлавҳали фельетон босилиб, унда Октябрь район совет-колхоз бозори гўшт контроли станцияси мудири Н. Галиевнинг ножўя ишлари танқид қилинган эди.

Шаҳар ветеринария-санитария станцияси директори ўртоқ Отабоев танқид юзасидан кескин чора кўриш ўрнига, айбдор шахсни оқлашга, фельетон авторини ноҳақ қоралашга уринди ва бу ҳақда газета саҳифаларида эълон қилишни сўраб редакцияга мурожаат ҳам қилди. Ҳолбуки, фельетон Октябрь район Советининг депутатларидан иборат комиссия томонидан текширилганда фактлар тўла тасдиқланди ва тегишли чоралар кўрилди.

Шу йил 22 июлда чиққан «Бир дўконга уч гумашта» сарлавҳали хабарда Тошкент район матлубот жамиятига қарашли пойафзал магазини мудири Ж. Могаметовнинг харидорбоп молларни сотишга чиқармай яшириб қўйгани, молларга ошиқча нарх қўйиб сотиши, райпо раҳбарлари эса Могаметовни ҳимоя қилиб келаётгани ёзилган эди.

Район матлубот жамияти правлениесининг раиси ўртоқ Ашрапхонова газетхонларни чалғитиш ва жиноятчи Могаметовни жиноий жавобгарликдан ажратиб олиш учун редакцияга хат ёзиб, газетада келтирилган фактлар тўла тасдиқлангани, айбдор вазифасидан олиб ташлангани ва иши жиноий жавобгарликка тортиш учун район прокурорига ҳавола қилинганини билдирди. Кейин эса ўртоқ Ашрапхонованинг шахсан ўзи район прокурорига Могаметовнинг айби йўқ, деб ёлғон шаҳодат бериб, унинг жиноий ишини бекор қилиш ҳамда вазифасига қайта тикланишига эришди.

Тошкент шаҳар ободончилик бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Восиқовнинг ҳам редакцияга юборган жавобларида меҳнаткашларнинг хатларига бепарволик, газетхонларга эса ҳурматсизлик қилиш кайфияти сезилиб туради.

Ўртоқ Восиқов газетанинг 26 март сонида босилган танқидий мақолага беш карра эслатма ёзилгандан кейингина, кечикиб олти ойдан сўнг, ҳеч кимни қаноатлантирмайдиган юзаки жавоб берди.

Редакцияга областнинг шаҳар ва район газеталарида босилган танқидий хабарларга ҳам жавобларнинг ўз вақтида ва кўнгилдагидек берилмаслиги фактлари тўғрисида кўпгина сигналлар келмоқда.

Бекобод шаҳар партия комитети ва меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг органи бўлган «Беговатский рабочий» газета редакцияси цемент комбинати директори ўртоқ Ополоникдан шу йил бошидан бери юборилган 7 хабарга, Ўзбекистон металл заводининг касаба союзлари завод комитети раиси ўртоқ Радулевдан 22 хабарга, 704-УНР бошлиғи ўртоқ Шильдигердан 9 хабарга ҳозиргача жавоб ололмайди. Бу хабарларда цемент комбинатида механизмларнинг қадрига етмаслик, шу йил апрель ойида ўтказилган иқтисодий конференцияда қабул қилинган қарорларнинг цемент комбинати дирекцияси томонидан бажарилмаслиги, Ўзбекистон металл заводида доимий ишлаб чиқариш кенгашларининг иши тартибга солинмаганлиги каби жуда муҳим масалалар кўтарилганки, булар юзасидан чора кўрмаслик ва газетага жавоб бермаслик кечириб бўлмайдиган бир ҳолдир.

Коммунистик партия меҳнаткашларнинг матбуотда босиладиган хатларига сезгирлик билан қараш кераклигини доимо уқтириб келмоқда. Газеталарда босилган ёки текшириш учун юборилган хатларни бир муассасадан иккинчи муассасага юбориш, уларни бир неча ойлар давомида бюрократик «инстанцияларда» юргизиб, ҳеч қандай чора кўрмаслик, шикоятларни текшириш ва чора кўриш учун танқид қилинган шахсларнинг ўзига юбориш практикаси қораланмоғи керак.

Яқинда КПСС Марказий Комитети меҳнаткашларнинг хат, шикоят ва аризаларини кўришдаги жиддий камчиликлар тўғрисида кенг қарор қабул қилди. Бу қарор газета редакцияларидан текшириш учун юборилган хат ва хабарларга ҳам бевосита тааллуқлидир.

Шаҳар ва район партия комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари Советларининг ижроия комитетлари, касаба союз органлари ишчи-деҳқон мухбирлари сигналлари ва матбуот хабарларига сезгирлик билан қулоқ солишлари, улар томонидан кўтарилган муҳим масалаларни ўз муҳокамаларига қўйишлари, корхона, ташкилот ва муассаса раҳбарларидан ишчи-деҳқон мухбирларининг сигналлари бўйича ўз вақтида чоралар кўрилишини талаб этиб туришлари, матбуотни менсимаган, танқидни бўғган шахсларга нисбатан қатъий чора кўришлари керак.

Г. АЛМУҲАМЕДОВ.

Чет элларда

ХИТОЙ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ ҲУКУМАТИНИНГ ҚИРҚИНЧИ ЖИДДИЙ ОГОҲЛАНТИРИШИ

ПЕКИН, 22 октябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг хабар беришича, 22 октябрда Американинг икки ҳарбий кемаси Фуцзянь вилоятидаги Пинтань ва Мацзудао районларида Хитой Халқ Республикасининг территориал сувларига бостириб кирган. АҚШнинг ана шу жиддий ҳарбий иғвогарликлари муносабати билан Хитой ташқи ишлар министрлигининг вакили қирқинчи марта жиддий огоҳлантиришга вакил қилинди.

Тинчлик ва социализм конституцияси

БЕРЛИН, 22 октябрь. (ТАСС). Немис халқ кенгаши Германия Демократик Республикасининг конституциясини ишлаб чиққан кунга бугун 10 йил тўлади. Германия Демократик Республикаси халқ палатаси президиумининг раиси И. Дикман ГДР ҳаётидаги ана шу муҳим воқеага бағишлаб «Дер морген» газетасига мақола ёзган.

Мақола автори Германия Демократик Республикаси конституциясини Германияда унинг бутун тарихи давомида амалда бўлган ҳамма конституциялардан энг эркин ва энг прогрессив конституция деб характерлайди.

ГДР конституциясининг биринчи моддасида, деб ёзади И. Дикман, «Германия бўлинмас демократик республикадир», деб ёзилган. Ягона ватанимиз ҳозиргача барпо этилмаганлиги учун, икки герман давлати ва икки герман гражданлиги мавжуд бўлиб келаётганлиги учун тарихий айб ва миллий жавобгарлик бутунича ғарбий герман сиёсатчилари устига юкланадики, улар янги немис конституцияси ишлаб чиқилган даврдаёқ Европанинг ғарбидаги давлатлар билан битим туздилар ва сепарат герман давлати тузилишига розилик бердилар.

И. Дикман ўз мақоласида бундай деб таъкидлайди: Германия Демократик Республикасининг демократик конституцияси бундан буён ҳам ижтимоий тараққиётнинг мустаҳкам негизи бўлади, бутун кучларини барча халқлар билан дўстликни мустаҳкамлашга ва тинчликни таъминлашга қаратган давлат негизи бўлади. Ана шу бузилмас негизга асосланиб, дейилади мақоланинг охирида, биз социализм қурилишини тугаллаймиз ва ватанимизнинг ғарбидаги халқ кучларига тинчликка ва социал адолатга эришишда ёрдам берамиз.

РУМИНИЯ ТРАКТОРСОЗЛИГИ

БУХАРЕСТ, 23 октябрь. (ТАСС). Тракторсозлик — Руминия саноатининг халқ ҳокимияти йилларида вужудга келган янги тармоғидир. Сталин шаҳридаги Эрнст Тельман номли трактор заводи уруш вақтида вайрон қилинган эски авиация заводи ўрнида қурилган эди. Бу ерда янги қуйиш, темирчилик цехлари қурилди ва чўян қуйиш цехи тўла равишда механизациялаштирилди. Завод Совет Иттифоқидан олинган бир мингдан ортиқ янги станоклар ҳамда Венгрия, Чехословакия ва Германия Демократик Республикасидан олинган бошқа хил машина-ускуналар билан таъминланган.

Тельман номли завод 12 йил ичида 15 от кучига эга бўлган тракторларга айлантириб ҳисоблаганда 10 хил типда 120 мингдан ортиқ трактор ишлаб чиқарди.

Руминияда ишлаб чиқарилаётган тракторлар жаҳондаги кўпгина мамлакатларга экспорт қилинмоқда.

КОРЕЯДА БИРИНЧИ ЭКСКАВАТОР ИШЛАБ ЧИҚАРИЛДИ

ПХЕНЬЯН, 22 октябрь. (ТАСС). Корея Марказий телеграф агентлигининг билдиришича, Наквон машинасозлик заводининг ишчилари Корея Халқ-Демократик Республикасида биринчи экскаваторни ишлаб чиқардилар. 50 тонналик экскаватор ковшининг ҳажми 1 кубометрлик.

Индонезияда ер қимирлади

ЖАКАРТА, 22 октябрь. (ТАСС). Шарқий Явада ер қимирлади. Натижада Маланг, Жокьякарта шаҳарларида ва бошқа шаҳарларда баъзи бинолар қаттиқ шикастланган. Блитар шаҳрида 95 уй томомила вайрон бўлган ва кўп уйлар бузилган. Киши қурбонлари бор.

Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида информацион билдириш

ПАРИЖ, 23 октябрь. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг 22 октябрда бўлиб ўтган пленуми тамом бўлгандан кейин информацион билдириш эълон қилинди. Информацион билдиришда бундай дейилади: Пленум Франция Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси Вальдек Рошенинг сиёсий бюро номидан қилган сайлов кампаниясига тайёргарлик тўғрисидаги докладини маъқуллади. Доклад икки мажлисда муҳокама қилинди. Музокараларда Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари Морис Торез қатнашди.

Бундан ташқари, пленум 23 ноябрда ўтказиладиган парламент сайлови муносабати билан Франция Коммунистик партиясининг француз халқига таклиф этадиган программани маъқуллади. Пленум сайлов тактикаси тўғрисида резолюция қабул қилди ва меҳнаткаш социалистларга хат орқали мурожаат этишга қарор қилди. Бу хат кейинчалик эълон қилинади.

ТАЙВАНДА ДАЛЛЕСНИНГ МУЗОКАРАЛАРИГА ДОИР

НЬЮ-ЙОРК, 22 октябрь. (ТАСС). Америка информация агентликларининг Тайбэйдан хабар беришича, давлат секретари Даллес бугун музокаралар вақтида Чан Кай-шини ишонтириб, Америка ҳарбий кораблари «зарур бўлган тақдирда» Цзиньминьдао районида чанкайшичиларнинг кемаларини қўриқлашни давом эттирадилар, деб ваъда берган.

Тайвандаги Америка қўшинлари қўмондони Смут ўз навбатида, Америка кораблари «бундай ҳаракатлар учун тайёр ҳолга келтирилган ва таъминланганлар» деб таъкидлаган.

«Нью-Йорк геральд трибюн» газетасининг Тайбэйдаги мухбири Бриггс Даллеснинг Чан Кай-ши билан олиб борган музокараларига тўхталиб, бундай деб ёзади: «Қўшма Штатлар президент Эйзенхауэрнинг ва Даллеснинг Чан Кай-шини қирғоқ яқинидаги қамал қилинган оролларда ўз қўшинлари сонини камайтиришга ундаш ҳақида кейинги ҳафталарда берган баёнотларининг моҳиятидан воз кечганлиги анча равшан кўриниб турибди». Маълумки, Америка пропагандаси бу хил баёнотларни АҚШ масаланинг тинч ҳал этилишига эришиш йўлида қандайдир «тадбирлар» кўрмоқда, деб кўрсатиш учун тарқатган эди. Эндиликда Даллеснинг Чан Кай-ши билан олиб борган музокаралари натижасида бу ниқоб ҳам улоқтириб ташланади.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири Макгрегор хабар беради: Тайбэйда журналистлар Даллеснинг ёрдамчисидан «Американинг 16 тўпли ҳарбий денгиз корабли якшанба куни кечаси Куэмой яқинида соқчилик қилишда қатнашганлиги давлат секретарига маълумми», деб сўраганларида у: «Мен маълум бўлса керак деб ўйлайман», деди. Ваҳоланки Америка қўмондонлиги Америка корабларининг Цзиньминьдаонинг яна ўққа тутилишига сабаб бўлган бу қўпол иғвогарлигини инкор қилишга уринган эди.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири Шмидт Вашингтондан берган хабарида бундай деб ёзади: Ҳукумат вакилларининг гапига кўра, Даллеснинг Тайбэйга боришидан мақсад — «Чан Кай-шининг халқаро позициясини яхшилаш воситаларини ўрганишдан» иборатдир. Шмидт расмий кишиларнинг бу гаплари чанкайшичилар ва уларнинг асосий тарафдорлари бўлган Қўшма Штатлар мушкул аҳволга тушиб қолганлигини англатади.

Даллеснинг Чан Кай-ши билан музокаралари тўғрисида Синьхуа агентлигининг хабари

ПЕКИН, 22 октябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги билдиради: Тайбэйдан хабар берилишича, кеча тушдан кейин АҚШ давлат секретари Даллес билан Чан Кай-ши ўртасида биринчи учрашув бўлган. Улар Тайваннинг Қўшма Штатлар томонидан оккупация қилинишини давом эттириш ва Хитойга қарши агрессияни кенгайтириш мақсадидаги ҳарбий ва сиёсий фитналар билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилганлар.

Шу учрашувдан кейин Даллеснинг махсус ёрдамчиси Грин журналистларга бундай деган: «Даллес билан Чан Кай-ши ўртасидаги музокаралар конкрет масалаларни муҳокама қилишдан бошланди. Кечаги музокараларда ҳозирги ҳарбий ва сиёсий аҳволга доир масалалар муҳокама қилинди». Грин музокаралардан мақсад — ҳозирги аҳволга янгича баҳо бериш йўли билан АҚШ ва чанкайшичи тўда ўртасидаги муносабатларни «янада мустаҳкамлашдан» иборат эканлигини таъкидлади. Журналистлар нима учун Даллес ҳозирги вақтда АҚШ билан чанкайшичи тўда ўртасидаги муносабатларга янгича баҳо бериш зарур деб ҳисоблайди, деб Гринга савол бердилар. Бунинг сабаби шуки, деди Грин, ҳозирги вақтда «коммунистлар фавқулодда ҳолат вужудга келтирдилар» ва американликларни Хитой территориясидан ҳайдаб чиқарамиз, деб эълон қилдилар.

Грин Даллес томонидан Тайбэйда эълон қилинган баёнотда музокараларнинг «асосий мақсади» белгиланган, деб таъкидлади. Даллес ўз баёнотида ҳозирги музокаралардан кузатилган мақсад АҚШ билан чанкайшичи тўда ўртасида янги битим тузилишига эришишдан эмас, балки тўла фикр олишишдан иборат эканлигини уқтириб ўтган.

Кечаги музокараларда Тайвань маъмурларидан кўпгина расмий кишилар, шу жумладан «вице-президент» Чэнь Чэн, «мудофаа министри», «бош штаб бошлиғи» ва «ташқи ишлар министри» ҳозир бўлган.

Музокараларда Даллес билан бирга АҚШ давлат секретарининг ёрдамчиси Робертсон ва АҚШ нинг Тайвандаги элчиси Друмрайт ҳам ҳозир бўлган.

Даллес билан Чан Кай-ши ўртасидаги музокаралар бугун давом этади.

Хабар берилишича, кеча Даллес Тайбэйга келиши биланоқ Тайвандаги америка кучлари қўмондонлиги штабига борган ва «Тайвань бўғозидаги ҳозирги ҳарбий аҳвол тўғрисида» қўмондон Смутнинг ҳисоботини тинглаган. Бу учрашувда Америка армияси штабининг бошлиғи Тэйлор ва Тинч океандаги АҚШ қуруқликдаги кучлари қўмондони Уайт ҳозир бўлганлар.

ТАИЛАНДДА ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР

ПАРИЖ, 22 октябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбирининг Бангкокдан хабар беришича, Таиландда 20 октябрда ўтказилган давлат ўзгариши натижасида ҳокимият тепасига келган Сарит Танарат бошлиқ ҳарбий гуруҳ прогрессив журналистлардан, парламент аъзоларидан, бизнесменлар, сиёсий арбоблардан кўп кишиларни қамоққа олмоқда. Ҳозирги вақтгача Бангкокнинг ўзидагина юздан ортиқ киши қамоққа олинган. Қамоққа олинганлар орасида мамлакатнинг атоқли сиёсий арбоблари, чунончи, парламент депутати, бирлашган социалистик фронт раҳбари Тэп Чотинучит, бирлашган социалистик фронт бош секретари, парламент депутати Клеу Нарапати ва бошқалар бор.

Ҳарбий маъмурлар олтита газетани, шу жумладан, «Сатиенрапап» ва «Дейли мейл» сингари катта газеталарни ёпиб қўйдилар. Айни бир вақтда ҳар хил митинглар ўтказиш тақиқланган.

Германия Федератив Республикасининг ҳарбий харажатлари 1 миллиард марка оширилади

БОНН, 22 октябрь. (ТАСС). Матбуотнинг хабар беришича, Германия Федератив Республикаси ҳукумати 1959-1960 молия йили учун янги федерал бюджетни муҳокама қилишга киришмоқда.

«Нейе Рейн-цейтунг» газетасининг хабар беришига кўра, янги бюджетда ҳарбий харажатларни кейинги бюджетдагига нисбатан 1 миллиард марка ошириш мўлжалланади.

АҚШДА ЯДРО СИНОВЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 22 октябрь. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлиги хабар қилди: АҚШ бугун Невада штатидаги полигонда ядро қуролини синаш мақсадида уч марта портлатишни мўлжаллаган эди. Шу уч портлатишдан иккитаси ўтказилди.

„Партия турмуши“ журналининг 10-сони

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг журнали «Партия турмуши»нинг октябрь сони босмадан чиқди.

Бу сонда «Улуғ Октябрнинг шонли 41 йиллиги» сарлавҳали бош мақола, КПСС Марказий Комитетининг «Совет матбуоти ишчи ва деҳқон мухбирларининг оммавий ҳаракатига раҳбарликни яхшилаш тўғрисида»ги ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг «Бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларини ҳамда район, шаҳар ва область партия конференцияларини ўтказиш тўғрисида»ги қарорлари, Хоразм область партия комитетининг биринчи секретари М. Раҳмоновнинг «Муваффақиятлар ва преспективалар», Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари Ф. Хўжаевнинг «Омманинг ижодий активлигига таяниб» сарлавҳали мақолалари берилган.

Пропагандист ва агитаторларга ёрдам бўлимида З. Исамуҳамедовнинг «Коммунистик партия — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг илҳомчиси ва ташкилотчиси» сарлавҳали мақоласи, Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари С. Г. Соколовнинг «Сиёсий ўқиш юксак савияда бўлсин» деган мақолалари, шунингдек М. Бессоновнинг «Бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари» сарлавҳали ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари М. Иброҳимовнинг «Коммунизм ёш бинокорлари» сарлавҳали мақолалари босилган.

Бундан ташқари, хат ва хабарлар бўлимида Қарши район партия комитетининг секретари А. Рўзибоевнинг «Пахта теримида машиналарга кенг йўл», А. Хўжаевнинг «Райком бюро мажлисида...», матбуот обзори, танқид ва библиография, партия хроникаси ва бошқа мақолалар босилган.

«Партия турмуши» журнали шу сондан бошлаб кенгайтирилган 6 босма лист ҳажмида чиқа бошлайди.

Ёш машинасозлар йиғилиши

«Ўзбексельмаш» заводи ёшларининг Ленин комсомоли юбилейига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Ёш машинасозлар бу йиғилишга атаб завод партия ташкилоти ва маъмуриятига рапорт тайёрлаганлар. Рапортда комсомол-ёшларнинг ВЛКСМ 40 йиллиги шарафига тайёрлаган муносиб совғалари — юбилейолди социалистик мусобақага 30 комсомол бригадаси ташкил этилганлиги ва бу бригадаларга 370 комсомол аъзоси жалб қилинганлиги, ватанпарвар ёшлар комсомол жамғармаси ҳисобига 2 миллион сўмлик ортиқча маҳсулот етиштирганликлари қайд қилинган.

Йиғилишда завод партия ташкилотининг секретари ўртоқ Окопов корхона коллективи бу кунга муносиб совға тайёрлаётгани ҳақида гапирди.

Шаҳар комсомол комитетининг секретари ўртоқ Соқиев завод комсомолларини шаҳар бўйича социалистик мусобақада биринчиликни эгаллаганликлари билан табриклади.

Қўриқ ерларга бориб, Қозоғистон ғаллакорларига ёрдам бериб қайтган комсомол бригадасининг бошлиғи ўртоқ Степанов бу йилги ғалла ҳосилидан тайёрланган катта буханка нонни президиумга тақдим қилади ва ўзлари хизмат қилган Акмолинск область комсомол комитети берган Фахрий ёрлиқ ва завод маъмуриятига ёзилган табрик қоғозини топширади.

Йиғилишда заводнинг илғор ёшларига Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, область ва шаҳар партия комитетларининг Фахрий ёрлиқлари тақдим этилди. Завод маъмурияти эса кўпгина комсомолларни қимматбаҳо буюмлар билан мукофотлади.

Йиғилиш охирида бадиий ҳаваскорлар ижросида концерт берилди.

Ф. УСМОНОВА.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“ газетасига 1959 йил учун обуна бўлдингизми?

Обуна «Союзпечать» бўлимларида, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида, шунингдек ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика, завод, колхоз, совхоз, МТС ва РТСлардаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Обуна баҳоси: бир ой учун—4 сўм 35 тийин, 3 ой учун 13 сўм 05 тийин, ярим йил учун — 26 сўм 10 тийин, бир йил учун 52 сўм 20 тийин.

Пахтакорларга медицина ёрдами

Тошкент давлат медицина институтининг ўқитувчи-профессорлар коллективи Сирдарё район пахтакорларига пахта теримида кўмаклашиш билан бирга, пахта далаларида фидокорона меҳнат қилаётган колхозчиларга намунали медицина ёрдами ҳам бермоқдалар.

Институт маъмурияти бир неча профессор ва 10 га яқин илмий ходимни райондаги турли даволаш муассасаларига бириктиб қўйди. Шу кунларда институтнинг тажрибали хирургларидан доцент А. М. Чубикин район касалхонасида, терапевт-врач Файзиев амбулаторияда, акушер-генеколог Мисрафонова болалар амбулаториясида меҳнаткашларга медицина хизмати кўрсатмоқдалар.

Шунингдек, институтнинг турли ихтисосдаги врачлари райондаги Сталин номли, «Ленинобод» колхозлари ва «Малик» совхозидаги касалхоналарда ишлаб, беморларга зарур ёрдамни кўрсатиб турибдилар.

З. РАҲМОНОВ.

„Эсперанто“ тилини ўрганувчилар учун

Сиёсий ва илмий билимлар тарқатувчи жамиятнинг Тошкент шаҳар бўлими марказий лекторийсида «Эсперанто» тилини ўрганувчилар учун циклли лекциялар ўқиш ташкил этилди. Халқаро тилни ўрганаётганлар ноябрь ойи охиригача «эсперанто»нинг тарихи, ҳозирги аҳволи, тилнинг грамматикаси ва лексикасига оид темаларда тўртта лекция тинглайдилар.

«Эсперанто» тарихига доир биринчи лекцияни доцент И. А. Киссен ўқиди. Бу мазмунли лекцияни 50 га яқин киши тинглади.

Ҳамма лекцияларни тинглаган ўртоқларга Н. Д. Андреев тузган «Эсперанто» тили бўйича қўлланма китоб берилади. Бу китоб грамматик қоидалар ва минимум луғатни ўз ичига олган.

Г. НАБОЙШЧИКОВ.

Арзон хомашё манбаи

Бухорода топилган табиий газдан халқ хўжалигининг турли тармоқларида фойдаланиш мумкин.

Республикамизнинг кўпгина олимлари қатори мен ҳам табиий газни керакли хомашёларга айлантириш устида иш олиб бормоқдаман.

Бухоро табиий газининг 97 проценти метандан иборат. Бу газдан конверсия йўли билан минерал ўғитлар ҳосил қилишда керак бўладиган аммониакни олиш мумкин.

Аммониак олиш асосан 2 процессдан иборат бўлиб, газ иккита конвертордан ўтади. Икки конверторда бўладиган реакцияни бир аппаратда ўтказиш устида иш олиб бордик.

Дастлабки натижаларимиз қувонарли бўлди. Газдан шу йўл билан ўғит ишлаш икки баравар арзонга тушади.

Ҳозир табиий газдан 6-8 процент ацетилин гази олиш мумкин. Ацетилин саноатда сунъий шойи, полимерлар, нейлон, капрон, пластмасса ва бошқа нарсалар ишлашда қўлланилади. Шу кунларда мен газдан олинадиган ацетилиннинг миқдорини 12-15 процентгача етказиш устида ишламоқдаман.

Табиий газдан кенг фойдаланиш— арзон хомашё олиш гаровидир.

Ю. ИБРОҲИМОВ,
техника фанлари кандидати.

РАДИО ЭШИТУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА

1958 йил 23 октябрдан бошлаб Ўзбекистон радио комитети 750 метр тўлқинли станция орқали Тошкент область қишлоқ хўжалик ходимларига атаб махсус эшиттириш бериб боради.

Эшиттиришни ҳар куни Тошкент вақти билан соат 13 дан 30 минут ўтганда тинглангиз.

ҲОДИСА

Қалбаки арз фош бўлди

Тошкент шаҳар милиция бошқармасининг ходими Вайтенко 19 сентябрь куни кабинетда навбатчилик қилиб ўтирар эди. Бирдан 02 номерли телефон жиринглаб қолди.

— Шаҳар бўйича навбатчи Вайтенко эшитади.

— 1-шаҳар касалхонасидан гапиряпмиз. Воқеа бундай: 1-автобаза шофери Ғуломов ҳозиргина бу ерга боши ёрилган ҳолда кириб келди. Унинг айтишича, Қорасарой кўчасида 4 номаълум киши у ҳайдаб кетаётган такси машинани тўхтатиб, пассажир сифатида ўтиришган. Бироз юргач, Ғуломовнинг бошига уриб яралор қилишган, ёнидаги шоферлик гувоҳномаси ҳамда пулини олиб, шоферни машинадан ташлаб кетишибди...

Воқеа содир бўлган жойга дарҳол милициянинг тажрибали оператив ходимлари ва эксперт юборилди. Шу яқиндаги чуқурликда ЕХ 04-36 номерли «Победа» такси машинаси ағдарилиб ётарди. Машина қаттиқ шикастланган эди. Милиция ходимлари бу аҳволни кўргач, иккиланиб қолдилар. Чунки шофер Ғуломовнинг айтишича, тўрт номаълум киши машинани олиб кетган эди.

Воқеанинг асл моҳиятини аниқлаш Тошкент шаҳар милиция бошқармаси жиноят қидирув бўлимининг бош оператив вакили Морозов ва 6-милиция бўлими ходими Ёқубов ўртоқларга топширилди. Милиция ходимларининг оператив равишда ҳаракат қилишлари натижасида қуйидагилар аниқланди.

1-автобаза шофери М. Ғуломов 19 сентябрь куни ЕХ 04-36 номерли такси машинаси билан Калинин районидаги «Шарқ ҳақиқати» колхозига тўйга борган. Ғуломов тўйда ўртоғи А. Хожимуҳамедов билан ичишиб, маст бўлган. Маст ҳолда улар тунги соат 2 ларда шаҳарга қайтишган. Шофер Ғуломов кайфи бўлгани учун машинани яхши бошқара олмай, Қорасарой кўчасидаги мол бозори яқинига келганида, таксини жарга ағдариб юборган. Шундан сўнг шофер Ғуломов ўз жиноятини яшириш мақсадида касалхонага келиб, ёлғон гапларни айтиб арз қилган экан.

Милиция ходимларининг ҳушёрлиги натижасида Ғуломовнинг қалбаки арзи фош қилинди. У ўз қилмишига иқрор бўлди. Шофер М. Ғуломов жиноий жавобгарликка тортилди.

Ё. САИДОВ.

Илмий-оммабоп фильмлар фестивали

Тошкентдаги «ВЛКСМ 30 йиллиги» кинотеатрида шонли Ленин комсомолининг 40 йиллик юбилейига бағишлаб илмий-оммабоп фильмлар фестивали ўтказилди. Фестивалда Москва киностудияларида ишлаб чиқарилган «Ивановали тўқимачилар», «Гиламлар», «Беш қитъа рассомлари», «Осмон остидаги қадимги саҳро» каби ва бошқа фильмлар намойиш қилинди.

Томошабинлар «Атом, тинчлик ва дўстлик» фильмини зўр қизиқиш билан кўрдилар. Фильмда атом энергиясидан инсоният манфаати ва тинчлик мақсадида қандай фойдаланилаётганлиги акс эттирилган. Атом энергияси билан шуғулланаётган дунёдаги 12 мамлакатнинг йирик олимлари олиб бораётган илмий ишлар ва Австрия, Венгрия ҳамда Бирлашган Араб Республикасида Совет Иттифоқи томонидан ташкил қилинган атом энергиясига бағишланган виставкалар ҳам усталик билан суратга олинган. Фильмда атом энергиясидан катта-катта иншоотлар қурилишида ва электростанциялар барпо этишда кенг фойдаланилаётгани ҳам ҳикоя қилинади.

Кинотеатр фойесида намойиш қилинаётган фильмларнинг айрим кадрларини акс эттирувчи фотовиставка ҳам ташкил этилган. Бундан ташқари томошабинлар Москва илмий-оммабоп киностудиясининг бош редактори Ампилогов, режиссер Д. Боголепов, оператор И. Касаткин ва бошқа кино ходимлари билан учрашдилар. Бу учрашувда кино ходимлари илмий-оммабоп картиналарни қандай яратганликлари ва ўзларининг келгуси ижодий планлари тўғрисида гапириб бердилар.

А. ПЎЛАТОВ.

Шахмат бўйича СССР биринчилиги учун

Иттифоқчи республикалар терма командалари ўртасида шахмат бўйича СССР биринчилиги учун бошланган традицион мусобақа Сталинобод шаҳрида ўтказилмоқда.

Мусобақада Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон, Арманистон, Озарбайжон ва Молдавия республикаларидан ҳаммаси бўлиб 80 шахматчи қатнашаётир. Ҳар бир команда 10 кишидан иборат бўлиб, унда 7 эркак ва 3 хотин-қиз қатнашади.

Ўзбекистон ССР терма командаси составида республика чемпиони Грушевский, спорт мастери Муҳитдинов, мастерликка кандидатлар Мухин, Бирбрагер, Хасидовский, Назаров ва 1-разрядли шахматчилардан Коган, Ильязова, Дмитрук ва Никитиналар бор.

Ўтказилган 1-турда ўйналган тўрт матчнинг ҳаммасида ҳам бир неча партиялар кечиктирилди. Шундан сўнг ҳисоб Арманистон-Туркманистон 3:3, Тожикистон-Озарбайжон 4,5:1,5, Молдавия-Қирғизистон 4:3 ва Ўзбекистон-Қозоғистон 3,5:1,5 бўлиб қолди.

Мусобақа 10 кун давом этади.

Рузвон буви 100 ёшга кирди

Тошкент районидаги «Назарбек» совхозида яшовчи Рузвон буви Нуралиева 100 ёшга кирди.

Рузвон бувининг 4 ўғли, 5 қизи ҳамда 55 невара, 80 эвара, 11 чевараси бор.

Бир аср умр кўраётган Рузвон бувининг саломатлиги яхши, у ўзини тетик ҳис қилади, енгил-елпи рўзғор юмушлари билан шуғулланади.

З. МУҲАМЕДОВ.

Телевизор Экранида

24 октябрда

19.30. Саноат ходимлари учун ўзбек тилида эшиттириш.

20.20. Киножурнал.

20.30. «Музикали кечалар» циклидан эшиттириш.

21.10. Сўнгги ахборот.

21.25. Бадиий фильм — «Ғаразли никоҳ».

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/Х да **Ганг дарёсининг қизи.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 25/Х да янги спектакль **Зайнаб ва Омон,** 26/Х да **Дилором.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Оқ айиқлар** аттракционининг давоми.

«ИСКРА» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Қора кийимли қиз,** 3-залда кеч соат 6-20 минутгача **«Комета» матроси.**

«ИСКРА» (ёзги) — кенг экранли фильм **Капитан қизи.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — эрталаб соат 10 да **Бутуниттифоқ саноат виставкаси,** кундуз 12 да **Партизан учқуни»,** кундуз 2, 4 да **Ҳаёт кимга кулиб боқади,** кеч 6 дан **Менинг хатом.**

«ХИВА» — **Соя ва нур.**

«САЛЮТ» — **Ҳаёт кимга кулиб боқади.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Қора кийимли қиз.**

«УДАРНИК» — **Қора кийимли қиз.**

Марказий «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

«А» ва «Б» класс мастерлари командалари ўртасида

ФУТБОЛ

25/Х да — **«Зенит»** (Ленинград) — **«Меҳнат резервлари»** (Тошкент) ўртасида.

26/Х да — **«Зенит»** (Ленинград) — **«Пахтакор»** (Тошкент) ўртасида.

Кеч соат 5 да бошланади. Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади. Справкалар учун телефон — 42-041.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136, Совет қурилиши бўлими 136, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135 Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156, Маҳаллий ахборот бўлими — 132, Секретариат — 29040, Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 05931 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Б-596.